

Dar společenství církve

témata pro společenství mladých lidí

Soubor 11 témat pojednává o církvi a společenství.
Každé téma obsahuje vypracovaný text; metodiku;
souhrn a návrh modlitby.

Metodicky zpracovaný materiál pro společenství mládeže
připravila Sekce pro mládež ČBK.

Vydal: sekretariát Sekce pro mládež ČBK a AKSM
2015

Distribuce: Karmelitánské nakladatelství, www.kna.cz

Dar společenství církve

témata pro společenství mladých lidí

Dar společenství církve

Dar společenství církve

témata pro společenství mladých lidí

sekretariát Sekce pro mládež ČBK a AKSM
2015

ed. ThDr. Jan Balík, PhD.

redakční tým: ThDr. Jan Balík, PhD. (2,4,7,9), Ing. Josef Biernát (5,10), Roman Dvořák (1,8), Bc. František Jeleček (spolupráce 4,9), Bc. Jitka Roubalová (11), ThLic. Petr Smolek (3,6)

odborné konzultace: ThLic. Jiří Kaňa, Mgr. Vladimír Novák

ilustrace: MgA. Týna Plíhalová

jazyková úprava: PhDr. Anna Monika Pokorná

recenze:

prof. ThDr. Stanislav Vojtko, PhD.

doc. ThDr. RNDr. Ladislav Hučko, CSc.

Imprimatur: kardinál Dominik Duka, OP č. j.: arc/418/15

Vydal:

sekretariát Sekce pro mládež ČBK a AKSM

2015

ISBN:

978-80-906143-0-7 (Česká biskupská konference. Praha)

978-80-906142-1-5 (Asociace křesťanských sdružení mládeže. Praha)

Milí čtenáři,

dostáváte do rukou publikaci určenou pro společenství mládeže. Pojednává o církvi a je součástí řady témat pro skupiny mladých lidí: o člověku s názvem Na cestě k člověku (vydáno 2014), o sociální nauce církve (2016) a o svátostech (2017).

Jedná se o 11 témat, která se zaměřují na dar církve, na život v církvi a v malém společenství, na to, co církev každému nabízí, a na spoluodpovědnost za její život.

Každé téma vychází z biblického úryvku a obsahuje vypracovaný text, kterým je možné se inspirovat při přípravě setkání.

Témata jsou doplněna metodikou, jak téma zprostředkovat, a návrhem modlitby.

Souhrn tvoří leták, který obsahuje shrnutí tématu v několika bodech a je určen k rozdání účastníkům.

Jak materiál používat?

Aby si mladí osvojili určité téma, k tomu slouží jednoduchá metodika, návod k modlitbě, ale i vypracované téma. Vše je animátorovi k inspiraci.

Téma se může účastníkům přímo přečíst, ale lepší bude, když si dle něj animátor připraví své vlastní, které ve společenství přednese svými slovy.

Téma může zaznít podle vhodnosti před metodikou, nebo až po ní. Modlitba je důležitá součást setkání a je vždy zaměřena na hlubší uchopení tématu. Souhrn je před zakončením rozdán účastníkům.

Text publikace najdete ke stažení na: <http://www.cirkev.cz/cirkev-se-setkava/mladez/materialy/>

Jednotlivá témata na sebe navazují a tvoří společný celek, který je vhodné postupně probrat. Pochopitelně je možné vybrat z materiálu třeba jen jedno téma, a o něm s mladými mluvit.

Kéž tento materiál přispěje k rozpoznání daru a krásy církve jako domova s Ježíšem uprostřed.

Redakční tým

Poznámka:

K biblickým citacím v textu je použit ekumenický překlad.

1

Církev?

Motto:

Člověk vždy žije ve vztahu. Pochází od druhých, patří k druhým, jeho život se rozšiřuje (zkvalitňuje) v setkání s druhými.“

(Papež František)

Biblický text

„Tak jako tělo je jedno, ale má mnoho údů, a jako všechny údy těla jsou jedno tělo, ač je jich mnoho, tak je to i s Kristem. Neboť my všichni, ať Židé či Řekové, ať otroci či svobodní, byli jsme jedním Duchem pokřtěni v jedno tělo a všichni jsme byli napojeni tímž Duchem. Tělo není jeden úd, nýbrž mnoho údů. Kdyby řekla noha: 'Protože nejsem ruka, nepatřím k tělu,' tím by ještě nepřestala být částí těla. A kdyby řeklo ucho: 'Protože nejsem oko, nepatřím k tělu,' tím by ještě nepřestalo být částí těla. Kdyby celé tělo nebylo než oko, kde by byl sluch? A kdyby celé tělo nebylo než sluch, kde by byl čich? Ale Bůh dal tělu údy a každému z nich určil úkol, jak sám chtěl. Kdyby všechno bylo jen jedním údem, kam by se podělo tělo? Ve skutečnosti však je mnoho údů, ale jedno tělo. Oko nemůže říci ruce: 'Nepotřebuji tě!' Ani hlava nemůže říci nohám: 'Nepotřebuji vás!' A právě ty údy těla, které se zdají méně významné, jsou nezbytné, a které pokládáme za méně čestné, těm prokazujeme zvláštní čest, a neslušné slušněji zahalujeme, jak to naše slušné údy nepotřebují. Bůh zařídil tělo tak, že přehlíženým

údům dal hojnější čest, aby v těle nedošlo k roztržce, ale aby údy shodně pečovaly jeden o druhý. Trpí-li jeden úd, trpí spolu s ním všechny. A dochází-li slávy jeden úd, všechny se radují spolu s ním. Vy jste tělo Kristovo, a každý z vás je jedním z jeho údů. A v církvi ustanovil Bůh jedny za apoštoly, druhé za proroky, třetí za učitele; potom jsou mocné činy, pak dary uzdravování, služba potřebným, řízení církve, řeč ve vytržení. Jsou snad všichni apoštoly? Jsou všichni proroky? Jsou všichni učiteli? Mají všichni moc činit divy? Mají všichni dar uzdravovat? Mají všichni schopnost mluvit ve vytržení rozličnými jazyky? Dovedou je všichni vykládat? Usilujte o vyšší dary!“ (1 Kor 12,12-31)

Téma

Vnímání církve

„Církev nepotřebuji!“ V různých obměnách se setkáváme s tímto výrokem u veřejných autorit, populárních osobností, ale i u lidí v našem okolí nebo u těch, kdo říkají, že věřící jsou, ale... Je dost možné, že to napadlo i mnohé z nás. Vlastně ani není chybou položit si otázku: „Potřebuji církev?“ Pokusme se hledat. Vyvarujme se však postoje, který je hned se vším hotov a za nímž se (podobně jako za výrokem uvedeným již na začátku) skrývají nejrůznější problematické postoje či zkušenosti, počínaje odkazem na nevhodné chování někoho z věřících nebo dokonce kněží či biskupů, až po strach či neochotu sdílet a kultivovat vnitřní osobní život.

Aniž bychom zpochybňovali význam církve a to, že je založena či shromážděna samotným Ježíšem, můžeme v první moment podstoupit od definic, které známe a které nám někdy až automaticky, dokonce negativně nebo nepříjemně, vstupují na mysl, když

se řekne „církev“. Podívejme se na život člověka, v jakých souvislostech se odehrává.

Život v souvislostech

Ráno vstáváme, rozsvěcujeme, jdeme se umýt – teče voda, snídáme jídlo, které je na stole nebo v lednici, oblékáme se... Kolik toho pro nás druzí udělají, a to jsme ještě nevyrazili do školy nebo do práce. Čím je svět dokonalejší v technické vybavenosti, tím je závislejší na vzájemném propojení, na vztazích. A to jsme teprve v rovině starosti o naše základní životní potřeby.

Oblast duševní bývá složitější. Stále hledáme někoho, s kým si rozumíme, kdo chápe naše záliby, zájmy. Z psychologie víme, jak důležité je pro vývoj člověka, aby mu už od raného dětství rodiče a nejbližší projevovali přijetí, potvrzení jeho hodnoty, schopností atd. Jinými slovy, člověk se rodí do vztahů a ve vztazích prožívá celý život, ať chce nebo ne. Samozřejmě se objevují případy, kdy je tato oblast u někoho z nás velice vážně zasažena a schopnost prožívání vztahů je tak hodně omezena. Podstatné je, že i tito lidé žijí ve vztazích a bez nich by žít nemohli.

Můžeme udělat krůček dál a položit si otázku: „Jak se zdokonaluji ve svých schopnostech?“ Kromě talentu a píce přichází na řadu předávání a sdílení zkušeností. Pokud člověka zajímá určitý druh hudby, vyhledává prostředí, kde se tento žánr hraje, kde se o něm lidé baví. Podobně je tomu se sportem – sportovec nebo fanoušek sledují dění, setkávají se na turnajích či zápasech s lidmi podobného zájmu, něco z jejich zkušeností přebírají, a dokonce mohou předat něco i oni sami druhým.

Přijímající i dávající

Nyní jsme narazili na důležitý moment – totiž nejen že jsme skrze vztahy obdarováni a obohaceni, ale každý také sám působí na své okolí. I tady platí ono „ať chci nebo nechci“. Buď něco z bohatství své osoby a možností druhým přinášíme, nebo se uzavíráme.

Nemůžeme podlehnout dojmu, že pasivitou vztahy a prostředí neovlivňujeme. Dokonce i ve chvíli, kdy prožíváme něco obtížného a nechceme zatěžovat své okolí, a proto říkáme, že je vše „v pohodě“, lidé, kteří nás znají, vědí, že je to jinak. Neví ale, jak nám pomoci, a to jim dělá starost. Vztahy jsou tedy široká oblast lidského života, v níž zakoušíme sdílení hodnot, a to nejen v tom, co přijímáme, ale také v tom, co druhým nabízíme a přinášíme. Nevadí, že jsme v tom třeba nedokonalí.

Vztahy, hodnoty sdílení

Jak už jsme naznačili, ve vztazích jde především o hodnoty, které sdílíme. V mnoha ohledech života to přirozeně děláme, jak už jsme se zmínili. Kromě hudby a sportu můžeme jmenovat další oblasti kultury, ale také společenského života. Patří-li k našim hodnotám i život víry, vztah k Bohu, pak je nasnadě, že k jeho rozvíjení potřebujeme ty, kdo s námi tento rozměr sdílejí. To je základní princip života v církvi. Navzájem sdílet zkušenost s Otcem – původcem života; Synem – naším Spasitelem, a Duchem Svatým, který aktivuje oblast víry.

V církvi nacházíme lidi, kteří i přes rozdílnost vidí svět podobnými očima, počítají s nadějí, kterou nese Kristus, snaží se rozumět životu s horizontem věčnosti. Různost prožívání nás nemusí limitovat – vždyť proto „katolická“, tedy přeloženo – všeobecná církev, tj. prostor, kde se sjednocujeme na podstatném a různé projevy vnímáme jako projevy bohatství Ducha Svatého. Podstatné nás doopravdy spojuje, totiž v církvi se setkávám s lidmi, kteří hledají smysl života a nespokojují se s limity, které nám dává lidství. Když má člověk problémy s vírou, modlitbou, Bohem atd., najde v církvi lidi, kteří je řeší rovněž, a nemusí být na to sami. Někdy inspiraci potřebujeme a dostává se nám jí, jindy ji druhým nabízíme a poskytujeme. Dokonce ani věk v tom není překážkou.

Mladý člověk obohacuje církev

Papežové posledních desetiletí připomínají mladým lidem, že církev je potřebuje, že jsou důležitou aktivní součástí Božího lidu. Papež František mluví nejen o potřebné vzájemnosti mladé generace plné síly s generací seniorů a jejich životních zkušeností, ale i o důležitosti mládeže pro samotnou církev: „Církev vás potřebuje, vaše nadšení, kreativitu a radost, které vás charakterizují“. Mladý člověk není v církvi pouze tím, kdo poslouchá a jeho názoru si nikdo nevšímá. Sv. Jan Pavel II. nabádá biskupy, aby naslouchali mladé generaci jako těm, kdo aktivně tvoří tvář církve.

Tak jako ke každodennímu životu potřebujeme žít ve vztazích, jinak bychom živořili, náš vztah s Bohem riskuje úpadek, pokud jej neživíme skrze vztahy s těmi, kteří hledají a jdou podobným směrem jako my. S nimi se setkáme v církvi, v našem společenství, které závisí i na každém z nás. O tom budeme uvažovat dále.

Pomůcky: papíry A4, psací potřeby, arch balicího papíru.

Vytvořte si každý na papír síť co největšího počtu vztahů, které ovlivňují váš život. Můžete připomenout biblický text 1 Kor 12,12-31, který hovoří o tom, že jsme začleněni do množství vztahů na obraze lidského těla.

Každý představte aspoň 3 vztahy, u nichž uvedete, co vám do života přinášejí, jak vás ovlivňují.

Pokud jste společenstvím s vybudovanou důvěrou, může se někdo doptat ještě na další 1–2 vztahy, které si účastník nevybral. Ten bezprostředně řekne i o těchto vztazích, co mu přinášejí. Neužíváte-li tento bod, je možné v předchozím bodě nechat každého promluvit třeba o pěti vztazích.

Na velký arch papíru zkuste napsat jednou barvou, co vše je přínosem života církve pro vás, popř. co byste viděli jako přínos pro své nevěřící kamarády. Zkuste být konkrétní v tom, co vám přinášejí např. vztahy s farníky, ve společenství atd. Mluvte o tom, kterou oblast života tak můžete zakoušet či rozvíjet.

Pomůcky: arch balicího papíru z metodiky, čajové svíčky, svíce.

Píseň

Úvodní modlitba animátora ve smyslu:

Bože, náš Otče, děkujeme za množství vztahů, které nám dáváš, abychom nejen mohli plně žít, ale abychom zakoušeli bohatství a vzájemnost všech možných darů. Díky za různá prostředí, ve kterých můžeme rozvíjet naše schopnosti. Díky i za společenství lidí v církvi, kde se nám i všem lidem dostává poznání Tebe, Tvého Syna Ježíše i života z Ducha Svatého. Ved' nás touto modlitbou, uč nás otevřenosti a vděčnosti.

Každý si zapálí čajovou svíčku a postaví ji na výrok o církvi napsaný na archu balicího papíru z metodiky, se kterým souzní a který vyjadřuje jeho vděčnost církvi. Je na animátorovi, kolik svíček bude každý mít.

Před modlitbou Páně můžete použít následující modlitbu:

„Jdeš s námi po našich lidských cestách, Bože“:

*Milosrdný Bože, Otče,
Stvořiteli nebe a země.
Stvořils muže a ženu jako svůj obraz.
Jsi blízko všem lidem
všech národů a všech dob.
Chválíme Tě.
Vytvořil sis Izrael za svůj lid
a uzavřel jsi s ním trvalou smlouvu.
Když se naplnil čas,
poslal jsi svého syna Ježíše*

*a v něm jsi šel s námi po našich lidských cestách.
Za to Ti děkujeme.
V síle Ducha Svatého provázíš svou církev.
Zahrnuješ ji svými četnými dary.
Je církví světců i hříšníků,
ale Ty jí zachovááš věrnost
i ve třetím tisíciletí.
Důvěřujeme Ti.
Dej, ať je Tvé království patrné už v naší době:
v pravdě a lásce mezi lidmi,
ve spravedlnosti a míru mezi národy.
O to Tě prosíme skrze Ježíše Krista,
našeho bratra a Pána.
Amen.
(Sv. Jan Pavel II.)*

(YOUCAT: Modlitební knížka pro mladé, str. 56)

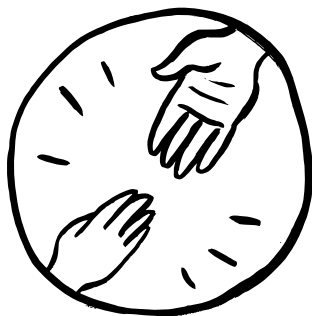
Modlitba Páně

Píseň

Zdroje k rozšíření tématu

René-Luc: Vychoval mě gangster. KNA, 2013.
Kašparů, M.: Malý kompas víry. MCM, 2012.
Sokol, J.: Proč chodíme do kostela. KNA, 2014.

Souhrn: Církev?

„Ježíš zopakoval své pozvání, aby se každý z nás stal jeho učedníkem-misionářem, aby v tom objevil nejvzácnější poklad svého života a sdílel toto bohatství s ostatními lidmi, blízkými i vzdálenými, až po nejzazší zeměpisné a existenciální periferie naší doby.“

(Papež František)

- ✓ Život člověka se uskutečňuje ve vztazích.
- ✓ Církev je prostředí vztahů, v němž se sdílíme a rosteme v základních hodnotách lidského soužití i poznávání Boha.
- ✓ Každý svou aktivitou či pasivitou utváří život církve i její obraz ve společnosti.

2

Církev jako domov – rodina

Motto:

Podívej, jak se navzájem milují a jsou připraveni zemřít jeden za druhého.“

(Tertulián)

Biblický text

„Vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se. Všechno se zmocnila bázeň, neboť skrze apoštoly se stalo mnoho zázraků a znamení. Všichni, kteří uvěřili, byli pospolu a měli všechno společné. Prodávali svůj majetek a rozdělovali všem podle toho, jak kdo potřeboval. Každého dne pobývali svorně v chrámu, po domech lámali chléb a dělili se o jídlo s radostí a s upřímným srdcem. Chválili Boha a byli všemu lidu milí. A Pán denně přidával k jejich společenství ty, které povolával ke spáse.“
(Sk 2,42-47)

Téma

Mnozí vnímají církev jako strukturu, se kterou mají konflikty, jiní v ní vidí dobročinnou organizaci, další ji považují za něco zastaralého. Čím je církev pro nás, kteří jsme přijali křest? Je skutečným domovem, místem bezpečí, a to proto, že se jedná o přijetí

do společenství Božské Trojice. Do tohoto životního prostředí jsme byli přijati křtem a toto společenství se prohlubuje zvláště v eucharistii. Každý pokřtěný je součástí Božího lidu, který putuje dějinami a směřuje k nebeské vlasti. „Bůh si nepřál posvětit a spasit lidi jednotlivě, s vyloučením jakéhokoli vzájemného vztahu, nýbrž chtěl z nich vytvořit lid.“ (Lumen gentium, 9).

Církev jako místo přijetí pro všechny

Církev je nazývána katolickou, tedy všeobecnou. Tím se vyjadřuje, že je pro všechny bez rozdílu. Mají v ní místo všechny generace, sociální skupiny, lidé s nejrůznějšími handicapy, zdraví, nemocní, lidé hříšní, lidé navštěvující kostel každou neděli, ale i ti, kteří jsou pokřtěni, avšak o kostel zavadí nanejvýš o Vánocích. Všichni jsou zváni, aby v ní našli místo Boží milosti, aby se obrátili, změnili svůj život a stali se svatými, dokonalými v lásce.

Slovo církev – ecclesia – se překládá jako svolání, shromáždění. Farnost – parochia – pak znamená společnost těch, kdo jsou cizinci, běženci bez domovského práva. Tyto základní termíny vyjadřují více podstatu než strukturu. Ukazují, že se jedná o duchovní skutečnost, do které jsou všichni zváni. Avšak je třeba dodat, že psychologické zakoušení církve jako domova, rodiny, místa bezpečí, klidného spočinutí a radosti, není automatické. Mimo jiné i proto, že taková různost lidí bude vyvolávat nejednu obtíž, kterou bude třeba překonávat láskou.

Prožívaná vzájemná láska

Z mystické skutečnosti, kterou je církev, je třeba žít. Kardinál Tomáš Špidlík zdůrazňuje, že „Boží lid jsou živé osoby, které podle příkladu Nejsvětější Trojice komunikují stálým živým dialogem. V církvi totiž existují lidské vztahy, které jsou nesmírně důležité a nesmějí se vytratit.“

Jakmile sestoupíme do konkrétního života, snadno se ukáže, že uskutečňovat pravé vztahy lásky uprostřed diecézí, farností, skupin mládeže apod. je poznamenáno nejednou bolestí, rozpory, nevraživostí, nepochopením, rozdělením. Žít vztahy lásky není zdaleka tak snadné, jak bychom si přáli. Naše slabost, pýcha a hříšnost způsobuje konflikty, které je třeba překonávat.

Kdo žije v církvi, je odpovědný za kvalitu jejího života. Proto se učí odporovat sobectví a stává se člověkem podle Ježíšova stylu, člověkem lásky. Sv. Jan Pavel II. ke konci svého života v Novo millennio ineunte (42–45) vybídl všechny členy církve, aby se soustředili na spiritualitu společenství, aby se tak církev stala „domovem a školou společenství“, protože bez lásky jsou všechny vnější nástroje společenství pouhou maskou, která opravdové vztahy jen předstírá.

Vztah je maximálně očišťující, bolí, proměňuje, nedá se v něm dlouhodobě nic předstírat. V tomto napětí dozrává i naše víra. Jedná se o plodný zápas, který vede k dozrávání každého z nás. Sv. Jan Berchmans konstatoval: „Společný život je mým největším pokáním.“ Dodejme ale, že platí i opak: největším štěstím člověka, a to nadpřirozeným i přirozeným, je společný život.

Papeži Františkovi záleží na tom, aby církev byla místem uskutečňované vzájemné lásky. Proto hovoří o kultuře setkávání: „Dialog se rodí z úcty k druhému člověku, z přesvědčení, že ten druhý nám má co říct. Předpokládá, že ve svém srdci uvolníme místo pro jeho postoje, jeho názory a návrhy řešení. Rozmluva mezi dvěma osobami vyžaduje srdečné přijetí druhého, a ne jeho předběžné odsouzení. Abychom mohli vést dialog, musíme odbourat obranné mechanismy, otevřít dokořán dveře našich domovů a nabídnout lidskou vřelost.“ Dále zdůrazňuje, že je zlozvyk hovořit špatně o druhých, protože pomlouvání škodí jednotě církve. Zlý duch rozděluje, Bůh sjednocuje.

Žít skutečné vztahy je důležité, ale ne snadné. Inspirativní texty pocházejí od Jeana Vaniera, zakladatele komunity Archa, která shromažďuje do jednoho domova lidi s mentálním postižením a jejich asistenty. Vychází ze své obdivuhodné životní zkušenosti. Říká, že k vytvoření komunity, rodinné atmosféry, je třeba čas, mimo jiné i proto, že růst v lásce vyžaduje „trpělivost se sebou samým a se zákonitostmi osobního vývoje, i trpělivost s ostatními.“

Přátelská láska, která je živá mezi členy církve, členy konkrétní komunity, vede ke sdílení svědectví a života. Uskutečňování společenství majetku, pomoc méně majetným a strádajícím, je ve skutečné komunitě křesťanů zcela běžné.

Přitažlivé tajemství

Žít v církvi, ve které je přítomna láska, znamená, že se uskutečňují Ježíšova slova: „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém (tzn. v lásce), tam jsem já uprostřed nich“ (Mt 18,20). Společenství bratří a sester je prostorem, v němž každý může zakoušet mystickou přítomnost zmrtvýchvstalého Pána. Dotýkáme se základu vši evangelizace: „Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým“ (Jan 13,35). Živé společenství přitahuje druhé, je mocnou pobídkou: chci žít tak radostně, jako žijí tito věřící; toužím po takové komunitě, jako vidím u křesťanů. Papež Benedikt XVI. řekl, že se církev šíří především svojí přitažlivostí. Ze zkušenosti víme, že společenství, ve kterém je zakoušena přítomnost Boží, nejvíce disponuje druhé, zvláště mladé, pro otevření se Bohu a jeho lásce. Vzájemná láska přitahuje.

Máme-li v době postmoderního soustředění se pouze na sebe sama evangelizovat, nemůžeme použít lepší metodu, než je žít vzájemnou lásku mezi věřícími, lásku v našich komunitách. Jako jedinci můžeme osobně o Bohu vydávat svědectví, což je jistě velice důležité, avšak společenství umožňuje Boha zakusit! Osobně

se zajímat o druhé a uvádět je postupně do dynamiky společnosti. Toho společenství, které rozvíjí osobu člověka a umožňuje zakusit Boha plného lásky. Jde tu o krásu života prozářeného Bohem, protože tam, kde je opravdová láska, tam přebývá Bůh.

Pomůcky: papíry A4, psací potřeby.

1. Na papír si každý napíše odpovědi na následující otázky:

- v jakých společenstvích žiji (rodina, farnost, vysokoškoláci, skaut...),
- kde více čerpám a kde více dávám,
- co to pro mne znamená, že jsem za kvalitu života ve společenství odpovědný.

Po chvíli ticha a osobního přemýšlení je vhodné vzájemně si o svých odpovědích popovídat.

2. Přečte se úryvek Sk 2,42-47 o životě první křesťanské obce, který uvozuje téma. Pak každý na papírek napíše, jak by charakterizoval současnou farnost, společenství. Následuje diskuse o představách jednotlivých přítomných.

3. Podle schématu od arcibiskupa Jana Graubnera diskutujte o tom, kdo do jaké skupiny farníků patří.

Píseň

Pak ten, kdo modlitbu vede, vybídne ostatní, aby si každý ve chvíli ticha vzpomněl alespoň na tři lidi, se kterými má vztahové problémy a které nemá rád. Pak se v tichu bude postupně za každého modlit. V této druhé části je možné modlit se i nahlas.

Během modlitby lze zpívat vhodné zpěvy z Taizé nebo nechat tiše hrát vhodnou hudbu (třeba nějaké chorální skladby z YOUTUBE).

Po 10 minutách této tiché modlitby se všichni spojí a budou se modlit následující modlitbu vietnamského kardinála van Thuana, který byl dlouhá léta vězněn a zemřel v pověsti svatosti:

*„Společenství je boj v každém okamžiku.
Nedbalost jednoho okamžiku ho může rozbít;
stačí nějaká maličkost,
jediná myšlenka bez lásky,
soud, ve kterém jsem se zatvrdil,
citové lpění,
chybné zaměření,
osobní ctižádost nebo zjištnost, skutek vykonaný pro sebe a ne pro
Pána.
(...)“*

*Pomoz mi, Pane, abych se takto zpytoval:
Jaký je střed mé duše?
Jsi to Ty, a nebo já?*

Jsi-li to Ty, shromáždíš nás v jednotě.

*Ale jestliže vidím, že kolem mne
se všichni postupně vzdalují a rozcházejí,
je to znamení,
že jsem postavil do středu sám sebe.“*

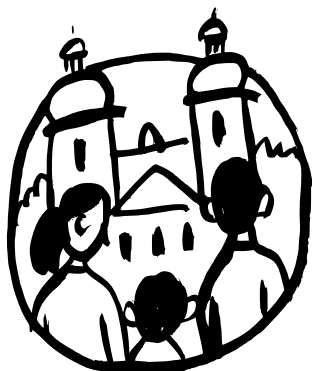
Na závěr se chytanou za ruce a pomodlí se Otče náš.

Lze použít i modlitbu k Panně Marii od roudnického převora Petra Klarifikátora, která se čte v kněžském breviáři v modlitbě se čtením 18. ledna.

Zdroje k rozšíření tématu

Jan Pavel II.: Christifideles laici. Zvon, 1990.
Vanier, J.: Rodí se nová naděje. Zvon, 1997.
Vanier, J.: Každý člověk je dílem spásy. Paulínky, 2002.
Nguyen van Thuan, F. X.: Svědkové naděje. Paulínky, 2003.
Graubner, J.: Jak si představuji farnost dnes. MCM, 2005.

Souhrn: Církev jako domov – rodina

„Církev je příslibem domova. Kdo našel církev, našel cestu domů.“

(Kardinál Ch. Schönborn)

- ✓ Farnost a jakékoliv církevní společenství je především Boží rodina, sjednocení bratří a sester ve vzájemné lásce.
- ✓ Z rodiny čerpáme, ale též do ní investujeme. Každý člen rodiny má svůj díl odpovědnosti za kvalitu rodinného života.
- ✓ Živé společenství církve, ve kterém je zakoušena láska, přitahuje druhé a je základem vši evangelizace.

3

Čím skutečně církev je ...

Motto:

Církev je totiž v Kristu jakoby svátost neboli znamení a nástroj vnitřního spojení s Bohem a jednoty celého lidstva.“

(Lumen gentium, 1)

Biblický text

„Jako si Otec zamiloval mne, tak jsem si já zamiloval vás. Zůstaňte v mé lásce. Zachováte-li má přikázání, zůstanete v mé lásce, jako já zachovávám přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce. To jsem vám pověděl, aby moje radost byla ve vás a vaše radost aby byla plná. To je mé přikázání, abyste se milovali navzájem, jako jsem já miloval vás. Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele. Vy jste moji přátelé, činíte-li, co vám přikazuji. Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co činí jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, neboť jsem vám dal poznat všechno, co jsem slyšel od svého Otce. Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo; a Otec vám dá, oč byste ho prosili v mém jménu. To vám přikazuji, abyste jeden druhého milovali.“
(Jan 15,9-17)

Termín „církev“ patří ke slovům, pod kterými si všichni něco představují. Avšak jednotlivá osobní pojetí se mohou více či méně rozcházet s Kristovým učením. Proto je třeba hledat spolehlivou odpověď na otázku, co skutečně církev je.

Církev kolem zmrtvýchvstalého Krista

Církev je společenstvím lidí, kteří sdílejí jednu víru v Otce, Syna a Ducha Svatého, kteří vyznávají jediného Pána a jsou přivtěleni ke vzkříšenému Kristu a spojení mezi sebou navzájem jediným křtem (srov. Ef 4,4-6). Víra v Ježíše Krista, Božího Syna, který zemřel na kříži a vstal z mrtvých, který miluje a dává svůj život za každého člověka a nyní je denně živý po našem boku, aby nás osvětloval, posiloval a osvobozoval (srov. Evangelii gaudium, 164), je v církvi ústřední.

Po svém zmrtvýchvstání řekl Kristus apoštolům: „Já jsem s vámi po všechny dny až do skonání věků“ (Mt 28,20). Oni pak v síle Ducha Svatého pochopili, že Kristus je mezi námi přítomen způsobem, který naznačil už za svého veřejného působení: v eucharistii („Toto jest mé tělo, které se za vás vydává. To činite na mou památku!“ – Lk 22,19), v chudých („Neboť jsem hladověl, a dali jste mi jíst ...“ – Mt 25,35n), ve společenství učedníků („Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.“ – Mt 18,20), v apoštolech – biskupech („Kdo slyší vás, slyší mne, a kdo odmítá vás, odmítá mne; kdo odmítá mne, odmítá toho, který mě poslal.“ – Lk 10,16).

Přístupovat k církvi s vírou

Jako k eucharistii není možné přístupovat pouze lidským pohledem, protože vidíme jen kousek bílé oplatky nevýrazné chuti, stejně tak nelze přístupovat k církvi výhradně lidsky. Je třeba

přijmout pohled víry, do kterého nás uvádí samotný Ježíš. Jen ve víře je možné říci, že Kristus je přítomen v eucharistii a také v církvi, protože on si vybral tento způsob přítomnosti ve světě. Když o církvi říkáme, že je tajemstvím, sdělujeme tím, že je skutečností božskou a lidskou zároveň. Jako je eucharistie obyčejný chléb proměněný Kristem v jeho Tělo, obdobně je církev obyčejnou lidskou skupinou proměňovanou Kristovým Duchem v jeho Tělo. Církev je Tělo Kristovo (srov. 1 Kor 12,27). Církev je tělem, jehož hlavou je Kristus (srov. Kol 1,18).

Církev jako svátost spojení s Bohem a jednoty lidí

Druhý vatikánský koncil v dokumentu o církvi vyjádřil výše popsané slovy: „Církev je totiž v Kristu jakoby svátost neboli znamení a nástroj vnitřního spojení s Bohem a jednoty celého lidstva“ (Lumen gentium, 1). Svátost v sobě spojuje viditelné a hmatatelné s Božím působením. Církev v konkrétní současné podobě, nakolik je skvělá i hříšná, nakolik oslovuje i pohoršuje, je znamení, které si Bůh vybral pro tento svět. Je také Bohem připravovaný a chtěný nástroj, který slouží k dvěma základním věcem (srov. KKC, 774–776).

Zprv je nástroj pro hluboké vnitřní spojení s Bohem, který si nás vyvolil. V církvi se na nás Otec neustále obrací svým Slovem a my se snažíme odpovědět mu poslušností víry. Prostřednictvím církve nám zmrtvýchvstalý Kristus odpouští hříchy a buduje Boží království a my se snažíme jít cestou neustálého obrácení a spolupracovat s ním. V církvi nám Duch Svatý dává zakoušet lásku Otce a Syna, lásku bratří a sester, abychom i my dokázali milovat bližní po vzoru Božího Syna.

Se snahou sjednocení se s trojjediným Bohem jde vždy ruku v ruce touha jednoty mezi všemi lidmi. Od Krista zaznívá: „To je mé přikázání, abyste se milovali navzájem, jako jsem já miloval vás. Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své

přátele. (...) To vám přikazuji, abyste jeden druhého milovali.“ (Jan 15,12-13;17). Kristova láska mezi učedníky vytváří jednotu, která překonává zaběhlá lidská rozdělení: „Vy všichni jste přece skrze víru syny Božími v Kristu Ježíši. Neboť vy všichni, kteří jste byli pokřtěni v Kristu, také jste Krista oblékli. Není už rozdíl mezi židem a pohanem, otrokem a svobodným, mužem a ženou. Vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši“ (Ga 3,26-28).

Je nemožné rozumět církvi, pokud z Kristova působení neporozumíme, jak Bůh nesmírně touží právě po tom, abychom žili s ním a v něm a abychom žili v jednotě lásky mezi sebou navzájem. Toto je zvěst evangelia.

Úkol pro každého v církvi

Každý muž a každá žena svým specifickým způsobem životního povolání vyjadřuje povolání církve.

Člověk zaujímá ve stvoření jedinečné místo: jako muž a žena je Božím obrazem. Jedná se o Bohem chtěnou rovnost i různost lidské bytosti. Stvořitel daroval člověku tělo, jeho mužství a ženství, jako znamení mezosobního společenství, v němž člověk realizuje sám sebe tím, že se daruje druhému. Manželství muže a ženy a jejich otevřenost novému životu je tedy základním povoláním člověka a má původ ve stvoření, tedy v Božím záměru s člověkem. Tento záměr byl pokřiven hříchem, který v dějinách lidstva mutuje do různých defektů (např. Mt 19,3-8). Avšak mocí Ježíšova vykoupení je možné opět obnovovat Boží plán s člověkem jako mužem a ženou a jejich vzájemný vztah v manželství a rodině. Svědectví křesťanských manželů je významný a aktuální úkol pro dobro celé lidské společnosti.

V církvi zpřítomňují zmrtvýchvstalého Krista biskupové sjednocení se Svatým otcem a jimi pověřené kněží. Ti slovem, modlitbou a svátostmi uvádějí lidi do Božích tajemství, slouží jednotě

různých povolání a podporují všechny pokřtěné, aby zvěštovali evangelium a vydávali o Pánu svědectví.

Osoby zasvěceného života svědčí o hloubce křtu, kterým si nás Kristus vyvolil a pozval nás, abychom se všeho zřekli a jej zcela následovali.

Ať jsme na základě svých zkušeností nakloněni vidět v církvi spíš selhání, nebo krásu, nic to nemění na původním záměru, který s ní Bůh měl a který neustále uskutečňuje: aby byla v Kristu jakoby svátost neboli znamení a nástroj. To dává církvi na jednu stranu neochvějnou jistotu a důstojnost („A já ti pravím, že ty jsi Petr; a na té skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou“ (Mt 16,18), na druhou stranu ji to nutí k neustálému ob-
rácení, pokání, nápravě, reformě (srov. Mt 18,6-7), aby skutečně byla tím, čím je. Je společenstvím, se kterým se vzkříšený Kristus nebojí ztotožnit. Když se budoucí sv. Pavel vydává do Damašku zatýkat křesťany, Kristus ve vidění mluví přímo o sobě, který je jedno se svou církví: „Saule, Saule, proč mne pronásleduješ?“ (Sk 9,4).

Pomůcky: papíry, psací potřeby.

1. Různá slova o církvi

Připravte dostatečný počet lístečků a tužek pro všechny účastníky. Pracujte formou brainstormingu. Dejte účastníkům omezený čas (cca 2 minuty) a vyzvěte je, aby na lístek napsali slovo, slova, myšlenku nebo věty, které se jim vybaví, když se řekne slovo „církev“. Dejte všechny lístky dohromady a roztrďte je na dvě skupiny. Toto třídění všech lístků můžete udělat jednou nebo i vícekrát podle nabízených kritérií:

- hovoří o církvi pozitivně / hovoří o církvi negativně
- v církvi kladou důraz na to lidské / v církvi kladou důraz na to božské
- vyjadřují sounáležitost s církví / vyjadřují odmítavý postoj k církvi
- v církvi kladou důraz na hierarchii / v církvi kladou důraz na jednotu všech pokřtěných

U každého třídění rozviňte debatu.

Doplňte další lístky se slovy a myšlenkami, je-li to potřeba.

Vyzvěte společenství, aby společně, popř. v menších skupinách, vypracovalo výstižnou a souhrnnou odpověď na otázku, čím je církev. Dbejte, ať je v odpovědi přítomna podstata i úkol církve. Vyhnete se tak pohodlným frázím.

2. Slovo o církvi do éteru

Rozdělte účastníky na tři skupiny, popř. více skupin.

Uved'te účastníky do situace, že dostali v rádiovém vysílání prostor ke krátkému rozhovoru v rozsahu 90 vteřin. Mohou formulovat otázky a odpovědi jakýmkoli způsobem. Obsahem rozhovoru je vysvětlení toho, co je církev.

Tři skupiny odpovídají třem druhům rozhlasových stanic: veřejnoprávní rozhlasová stanice, stanice s celostátním vysíláním, lokální stanice převážně hudebního zaměření.

Každou skupinu nechte vybrat/vylosovat typ rádiové stanice.

Ve fiktivním rozhovoru může na otázku odpovídat kněz, biskup, řeholnice, manželé, celebrita, zpěvák křesťanské kapely atd., kdokoli, kdo jakýmkoli způsobem prožívá sounáležitost s církví.

Dejte účastníkům dostatečný prostor k přípravě a nahrání tohoto rozhovoru. K nahrávce poslouží mobilní telefon. Společně si pak pusťte všechny nahrávky.

Vraťte se ke každé nahrávce zvlášť a moderujte skupinu k diskusi ohledně otázek:

- Co bylo v rozhovoru o církvi sděleno?
- Co v rozhovoru o církvi řečeno nebylo?
- Jak byste formulovali základní poselství celého rozhovoru?
- Jak budou na obsah a formu rozhovoru asi reagovat posluchači dané stanice?

Oceňte práci a nápaditost jednotlivých skupin.

Uznáte-li to za vhodné, položte celé skupině otázku: „Jakou roli má církev ve tvém vlastním životě?“ a vyzvěte účastníky k osobním odpovědím.

Píseň

Přečtete úryvek (Jan 21,1-19).

Chvalte Boha za to, že je s církví. Děkujte Bohu za to, co dobrého jste přijali vy i ostatní skrze církev. Proste za církev, za její nápravu, za všechny, kterým jsme jako křesťané ublížili, zabránili setkat se s Kristem a jeho láskou. Vyjadřete svou touhu milovat Krista, který je s církví a v církvi.

Pro společný závěr můžete využít následující modlitbu:

„Oslava Nejsvětější Trojice“:

*Spojuji se s Tebou, Ježíši, můj Pane,
abych chválil Tvého Otce.*

*Spojuji se s Tebou, Duchu Svátý,
který se ve mně modlíš nevypravitelnými vzdechy,
abych chválil Ježíše!*

*Spojuji se s Tebou, Otče i Synu,
abych chválil Ducha Svatého,
který je vám roven a je mým Bohem.*

Můj Otče, odevzdávám se do Tvých rukou:

můj Otče, svěřuji se Ti, důvěřuji v Tebe.

Můj Otče, učiň se mnou, co chceš.

*Ať se mnou uděláš cokoli,
za všechno Ti budu děkovat,*

jen když se na mně vyplní Tvá vůle, můj Bože.

jen když se Tvá vůle vyplní na všech Tvých tvorech,

na všech, které Tvé srdce miluje.

Nic jiného si nepřeji, můj Bože.

*Vkládám svou duši do Tvých rukou.
Dávám Ti ji s celou láskou svého srdce,
protože Tě miluji.
Láska mne nutí, abych se Ti daroval.
Dávám se do Tvých rukou s bezmeznou důvěrou,
protože jsi můj Otec.
Toužím jedině po Tvé oslavě.
Oslav Ty sám své jméno.
Dej mi to, co Tě ještě více oslaví.
Jen o to Tě prosím.
Amen.
(Charles de Foucauld)*

Zdroje k rozšíření tématu

Ratzinger, J.: Církev jako společenství. Zvon, 1995.
Hahn, S. a K.: Naše cesta do katolické církve. Triality, 2000.
Keller, E.: Velké tajemství církve – Meditace k Lumen gentium.
KNA, 1995.

Souhrn: Čím skutečně církev je...

„Milujme Pána Boha našeho, milujme jeho církev: jeho jako Otce, ji jako Matku (...). Mějte tedy, milovaní, mějte všichni Boha za Otce a církev za Matku.“

(Sv. Augustin)

- ✓ Stejně jako eucharistii, i církev je možno plně chápat jen vírou, vždyť církev je skutečností božskou a lidskou současně.
- ✓ Církev je společenstvím lidí, kteří skrze víru v ukřižovaného a zmrtvýchvstalého Ježíše Krista vstupují do vztahu s Otcem a Duchem Svatým, a vytvářejí jednotu mezi sebou navzájem.
- ✓ Ježíš Kristus založil církev a ustanovil ji, aby byla pro svět jakoby svátost neboli znamení, a nástroj vnitřního spojení s Bohem a jednoty celého lidstva.

4

Dar malého společenství

Motto:

“

V církvi svaté nachází jeden v druhém oporu.“

(Sv. Řehoř Veliký)

Biblický text

„Nakonec, bratří: žijte v radosti, napravujte své nedostatky, povzbuzujte se, buďte jednomyslní, pokojní, a Bůh lásky a pokoje bude s vámi. Pozdravte jedni druhé svatým políbením. Pozdravují vás všichni bratří. Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha Svatého se všemi vámi.“
(2 Kor 13,11-13)

Téma

Církev je nejen tajemství a obraz života trojjediného Boha, ale též společenství s Bohem Otcem, Synem a Duchem Svatým, do kterého jsme byli pozváni a přijati; jsme lid sjednocený Bohem. Z této skutečnosti vyplývá důležitost společenství křesťanů mezi sebou. Benedikt XVI. v jedné ze svých katechezí konstatuje: „Toto dvojí společenství – s Bohem a mezi námi – se nedá rozdělit. Kde se zničí společenství s Bohem, což je společenství s Otcem, se Synem a s Duchem Svatým, tam se také zničí základ a zdroj společenství

mezi námi. A tam, kde se nežije společenství mezi námi, také společenství s trojičným Bohem není živé a pravdivé.“

Konkrétní společenství

Víru nelze prožívat izolovaně. I když je osobním rozhodnutím, je žita s druhými a uprostřed druhých. Styl života společenství není výsadou nějaké spirituality, zájmovou volbou některých věřících či něčím navíc, ale jedná se o základní styl života pro každého pokřtěného.

Základním společenstvím v církvi je diecéze, ve které je biskup otcem, jenž vede sobě svěřený lid. Jemu pomáhají kněží, kterým jsou svěřeny farnosti, jež představují „konkrétní formu místní realizace církve; v jistém smyslu je to církev, která žije uprostřed příbytků svých synů a dcer“ (Christifideles laici, 26). Farnost je místem, kde se shromažďují lidé velice rozmanití, různého věku, zájmů, pestrého duchovního zaměření (spirituality) a nejrůznějších profesí, setkávají se v ní chudí i majetní. Jan Pavel II. upozornil na to, že se farnost „nezakládá v první řadě na struktuře, území nebo budově, ale je to především Boží rodina, společenství bratří proniknutých jedním Duchem, bratrský a pohostinný dům rodinného soužití, společenství věřících“ (Christifideles laici, 26).

Církev, farnost jako společenství

Aby se církev stala realizovaným společenstvím, místem vzájemné lásky a přátelských vztahů, uskutečňováním živé víry, je třeba zdůraznit hodnotu a roli malých skupin věřících. Farnosti jsou někdy velké a anonymní, jindy zase malé, ve kterých se jen obtížně hledají podobní lidé. Důvody jsou ale i další: izolovanost současných lidí (virtuální svět) a potřeba sdílení víry a vzájemné podpory těch, kdo o její prožívání mají hlubší zájem. To vše jsou důvody, proč církev oceňuje přínos malých skupin křesťanů.

Početná farnost se tak stává komunitou malých společenství. A malá farnost je obohacena tím, co její členové načerpají jinde. Věřící tak snáze prožívají víru jako styl života a ne jen jako nedělní chození na bohoslužbu odtrženou od zbytku týdne.

Význam malého společenství pro mladé lidi spočívá i v tom, že ve svém vývojovém stupni ke svému lidskému rozvoji kvalitní skupiny vrstevníků potřebují. Dalším důvodem je skutečnost, že společenství je prostředím, ve kterém snáze dozrává a upevňuje se jejich víra.

Stejně tak je v současné době důležité společenství mladých rodin s dětmi. Rodina si dnes zdaleka nevystačí sama, ba naopak potřebuje oporu, sdílení, pomoc, inspiraci, společnou modlitbu.

Proto se hovoří o nutnosti, aby malá společenství vytvářeli také kněží mezi sebou a s laiky.

Malé společenství může být vytvořeno i mezigeneračně, mnohdy bývá spojeno s náklonností ke konkrétní spiritualitě (řehole, hnutí) nebo se společným zájmem (studium Bible, modlitba).

Praxe malého společenství

Malé společenství je tedy skupina věřících, kteří vytváří vzájemné intenzivní vazby a společně žijí víru. Inspirují se Božím slovem, které společně čtou, uskutečňují, sdělují si osobní svědectví z života s Bohem, studují víru a nejrůznějším způsobem si pomáhají. I když je důraz položen na vzájemné vztahy, přesto jde o více než o dobrou partu či o sehraný tým. Jedná se o setkání s přáteli kvůli Kristu a s Kristem.

Většinou půjde o skupinu kolem deseti lidí s užšími osobními vztahy. U mladých lidí bude ideální dělení podle věku 13–15, 16–18, 19–... let.

Funkčnost společenství vyžaduje, aby někdo z jeho členů (minimálně jeden, lépe dva a více) za něj vnímal větší míru odpovědnosti a přijal úkol jeho vedení. Jedná se pak o animátory, kteří jsou tmelem vztahů, zapojují ostatní a dbají o hodnotnou náplň setkání.

Život společenství se odehrává především v běžném přátelském kontaktu a pak na pravidelném setkání (ideálně jednou za týden či dvakrát v měsíci) a při občasných akcích (oslavy, služba, prázdninové akce).

Malé společenství je též otevřeno pro svou farnost, vikariát (děkanát), pro město, ve kterém žije. Společenství se nikdy nesmí izolovat od druhých. Naopak, je třeba, aby jeho členové společně obohacovali druhé a přispívali celku. Jedná se o službu mladším či starším generacím, hlídání dětí rodinám, převzetí odpovědnosti za nějakou farní aktivitu. Proto je mimo jiné důležité, aby měli mladí lidé zástupce ve farní pastorační radě.

Pravidelná setkání, která se konají na vhodném místě (fara, byt) mají mít dohodnutý harmonogram, přesný začátek a program.

Příklad harmonogramu:

- základem je „být doma“ (přijetí, prostředí, výzdoba, pohoštění, písně...),
- modlitba na úvod a závěr (někdy jí lze věnovat i delší čas),
- sdílení života,
- téma pro život vycházející z Písma svatého,
- vzdělávání ve víře (katechismus),
- možná je i hra,
- společné plánování.

Programem se rozumí téma a vzdělávání ve víře. To lze snadno provádět dle materiálů, které jsou k dispozici (viz Zdroje k rozšíření tématu).

Nenechat se odradit

Na zemi k dokonalému společenství směřujeme a v různě intenzivní míře ho prožíváme. Je třeba realismu, který vnímá důležitost míst uskutečňování lásky a společenství, ale na druhé straně si je zároveň vědom ohrožení kvality vzájemných vztahů. Příčinou je svoboda člověka, která je stále náchylná k odmítnutí dobra, pravdy a lásky (srov. *Spe salvi*, 15, 24). Společenství tedy vyžaduje stálou snahu všech jeho členů a opravdovou lásku.

Zkušenosti s malým společenstvím budou tedy mnohdy poznamenány lidskou slabostí. I přes lidskou klopotnost jsou však setkání důležitá, protože je v nich možné zakoušet mystickou přítomnost zmrtvýchvstalého Pána (srov. *Vita consecrata*, 42). Jak sám Ježíš řekl: „Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich“ (Mt 18,20).

1. Typologie

Představíme typy lidí, které mohou ve společenství být.

Poté si každý (nebo vybraní) zkusí daný typ osobnosti zahrát a zvolený vedoucí navrhne postup, jak s takovým člověkem vyjít. Alternativa: Představíme jednotlivé typy a každý říká, jak takového člověka zapojit.

Hádavý: vystupovat vůči němu pokojně, udržovat ho v neutrálním postavení, nedopustit, aby ovládl diskusi.

Rozumný: umožnit mu, aby ve všech případech vyjadřoval svůj názor.

Mudrlant: nebránit ho před útokem ostatních, vyzvat skupinu, aby zaujala postoj k jeho tvrzením.

Ukecaný: taktně ho přerušit a jeho vystoupením vyhradit přesný čas.

Zakřiknutý: dávat mu lehké otázky, dodat mu pocit jistoty a sebevědomí, říci mu „ano“ vždy, když je to možné.

Odmítač: mít na paměti jeho hrdost a podle toho jednat; zjišťovat jeho vědomosti a všechno pozitivní z jeho strany přijmout.

Unuděný: dávat mu otázky o jeho práci; dát mu možnost povědět, co by ho zajímalo, co se ho bezprostředně dotýká a konkrétně na to reagovat.

Pedant: nekritizovat ho přímo, použít techniku „ano“, ale...

Kritik: je třeba ho vyzvat, aby dal vlastní pozitivní návrh; nepostavit se přímo proti němu; jeho námitky adresovat skupině.

2. Učit se sdílení

Pomůcky: papírky s nadepsanými otázkami.

Zvláště ze začátku bývá obtížné, aby mladí lidé řekli něco o sobě či o svém životě s Bohem.

Na papírky napíšeme otázky, které se pak rozdají a každý odpoví. Otázky se mohou opakovat, ale je třeba, aby jich bylo více druhů (např. Co se ti v kostele nejvíce líbí? / Proč chodíš do kostela? / Kdy se modlíš v duchu svými slovy? / Už jsi někdy hovořil před druhými o Ježíšovi? Kdy? Jak to dopadlo? / Máš nějaký oblíbený úryvek Písma, který Tě oslovuje?).

Obměna: Pokud se tak nestalo dříve, uděláme kolečko a každý se představí podle scénáře – kolik mi je let, co dělám za školu, co mám rád, jaké mám zájmy, kdo je mým křestním patronem, jak se nejraději modlím, co mi v poslední době udělalo radost.

(Pokud jsou přítomní vyspělejší, otázky mohou být daleko hlubší.)

Na závěr povídáme o tom, jak důležité je sdílení a jak se koná:

Vytvářet společenství vyžaduje, aby se lidé znali a aby mezi nimi docházelo k opravdovému vnitřnímu setkání. Láska otevírá srdce. Je pochopitelné, že s každým nevytvořím stejný vztah, ale je třeba na sobě pracovat a učit se správné míře otevřenosti.

Co sděluji?

Skutečnosti o svém životě – co prožívám, jak žiji s Pánem, zkoušky, bolesti, radosti, to, co Božího jsem pochopil, plody modlitby, vnuknutí i svědectví o působení Pána v mém životě.

Jakým způsobem to sděluji?

- Nejedná se o upovídánost. Je třeba se učit vyjadřovat jasně a stručně.
- Sdělovat z lásky k druhým a k oslavě Boha, ne se předvádět.
- Hovořit pravdivě, stručně, s taktem. O druhých vždy s milosrdenstvím.
- Nedělat poučné komentáře.

Naslouchání

Umění sdílet se vyžaduje i umění naslouchat druhému s otevřeným srdcem, bez odsuzování, bez komentářů a přijímat sdílené jako bohatství, které je svěřeno a může přítomné inspirovat.

Diskrétnost

Ne vše, co se ve společenství řekne, je určeno dalším lidem. Bohatství, které je nám při sdílení darováno, nikdy nesmíme zneužít!

Písmo svaté má být základem nejen naší víry, ale i skálou, na které stavíme svůj každodenní život. Modlitba související s Božím slovem by měla patřit ke každému modlitebnímu setkání křesťanů. Jak se tedy modlit nad Biblí ve společenství? Způsobů je mnoho. Velmi rozšířená a praktická je tzv. **Metoda sedmi kroků**:

1. Začneme krátkou modlitbou, při které prosíme Ducha Svatého, aby byl s námi a vedl nás.
2. Čteme nahlas daný text (např. evangelium z nadcházející neděle – společné rozjímání slouží i jako příprava na nedělní bohoslužbu).
3. Každý si text přečte znovu. Koho osloví nějaké slovo nebo část věty, může tento úryvek nahlas přečíst, tím si jej „osvojit“ a „upozornit“ na něj i ostatní. Nevadí, když je některá část textu přečtena více lidmi.
4. Následuje chvíle úplně tiché četby a rozjímání. Vedoucí modlitby určí (po domluvě s účastníky), jak dlouho budeme nad Božím slovem rozjímat.
5. Vzájemně si sdělíme, co nás při četbě a rozjímání oslovilo. Při tom je třeba dbát na několik zásad:
 - Pokud možno mluvíme o tom, co se dotklo nás osobně.
 - Zásadně se vyhýbejme tomu, abychom někoho skrze své „rozjímání“ nenápadně napomínali.
 - Snažme se vyhnout tomu, abychom nad Božím slovem začali diskutovat o různých možnostech výkladu atd.

Na tato pravidla by měl dbát ten, kdo modlitbu řídí, a pokud se sdílení začíná příliš „rozjíždět“, měl by přítomné usměrnit a vhodným způsobem je vrátit k tématu.

6. Zakončíme modlitbou vlastními slovy a můžeme připojit i nějakou naučenou modlitbu.

7. V případě chuti a dostatku času můžeme nad daným textem ještě diskutovat, předkládat různé názory atd.

Zdroje k rozšíření tématu

Opatrný, A.: Malá společenství. Pastorační středisko, 2000.
Balík, J.: Na cestě s mladými. Paulínky, 2004, kap. XIII.
Perini, P.: Systém farních evangelizačních buněk. Komunita Blahoslavenství, 2014.

Materiály vhodné pro téma a vzdělávání ve víře:

Pojď a následuj mě I a II. Paulínky, 2001, 2002.

Na cestě k člověku. Sekretariát Sekce pro mládež ČBK, 2014.

Praktická příručka pro společenství mládeže. Biskupství plzeňské, 2012.

Více viz

<http://www.cirkev.cz/cirkev-se-setkava/mladez/dokumenty/dokumenty-2014/>

nebo kontaktuj své DCM.

Souhrn: Dar malého společenství

„Bůh si nepřál posvětit a spasit lidi jednotlivě, s vyloučením jakéhokoli vzájemného vztahu, nýbrž chtěl z nich vytvořit lid.“

(Lumen gentium, 9)

- ✓ Křesťanské společenství je místem, kde se člověk učí žít a sdílet evangelium a zakouší krásu života s Kristem,
- ✓ kde se člověk na základě vztahů s druhými zdravě rozvíjí též po stránce přirozené,
- ✓ odkud se život víry promítá do všedního života.

5

Bohatství církve – Písmo svaté

Motto:

Neznat Písmo znamená neznat Krista.“

(Sv. Jeroným)

Biblický text

„Zjevil jsem Tvé jméno lidem, které jsi mi ze světa dal. Byli Tvoji a mně jsi je dal; a Tvoje slovo zachovali. Nyní poznali, že všechno, co jsi mi dal, je od Tebe; neboť slova, která jsi mi svěřil, dal jsem jim a oni je přijali. Vpravdě poznali, že jsem od Tebe vyšel, a uvěřili, že Ty jsi mě poslal.“
(Jan 17,6-8)

Téma

Bible známá i neznámá

Při pohledu do světového žebříčku nejčtenějších knih zjistíme, že za poslední půlstoletí se prodalo 400 milionů knih o Harry Potterovi, 820 milionů knih s citáty Mao Tse-tunga a 3,9 miliardy kopií Písma svatého. Bible tak zůstává nejčtenější (nebo jen nejprodávanější?) knihou na světě. Není se čemu divit – vždyť dokonce

i lidé, kteří se ke křesťanství nehlásí, se o ni často zajímají nebo alespoň vědí, že existuje. My, katoličtí křesťané, máme většinou alespoň jeden výtisk v rodině a úryvky z Písma slýcháváme při každé mši svaté, minimálně jednou týdně. Znalost Písma je nám tedy vlastní, nebo to tak jednoduché není?

Mše svatá se skládá z bohoslužby slova a z oběti. Vrcholem obou těchto částí je setkání s živým Bohem. Eucharistie je pro náš život klíčová. Ježíš připomíná: „Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst“ (Mt 4,4). Zkusme při mši svaté sledovat, jaká péče je věnována tomu, aby ani malý kousek eucharistie nepřišel nazmar (čištění liturgických nádob, používání pateny při sv. přijímání). Přitom o pár okamžiků dříve máme možnost setkat se s živým slovem živého Boha – a přiznejme si, jak často toto Slovo padá někam mimo naši pozornost a vnímání. Písmo svaté bývá nazýváno také dopisem či vzkazem Boha člověku – a skutečně jím je. Dopisy a zprávy od těch, kteří nás milují, čteme i několikrát a opět se k nim vracíme, abychom si zopakovali hlavní poselství a také si pokaždé všimli něčeho nového. Byla by tedy škoda, kdyby dopis od toho, který nás miluje nejvíc, ležel dlouho neotevřen a prášilo se na něj. Máme jedinečnou příležitost setkávat se s Bohem kdykoli. Eucharistii sice v našich domovech nemáme, Bibli však ano.

Číst, žít a sdílet

V Listu židům čteme, že „Slovo Boží je živé, mocné a ostřejší než jakýkoli dvousečný meč; proniká až na rozhraní duše a ducha, kostí a morku, a rozsuzuje touhy i myšlenky srdce“ (Žid 4,12). V tomto smyslu skutečně můžeme chápat Bibli jako zbraň nebo nástroj důležitý pro život. Pokud chceme, aby nám tento nástroj dobře sloužil, musíme se s ním naučit zacházet, znát jej. Je praktické mít vlastní Bibli neustále po ruce – k dispozici jsou kapesní vydání i elektronické verze. Protože si uvědomujeme posvátnost

obsahu Bible, snažíme se chovat se k ní uctivě (neměla by sloužit např. jako podložka na psaní).

Existuje více způsobů, jak Bibli číst. Společné mají to, že před samotným čtením je vhodná modlitba k Duchu Svatému. On totiž inspiroval ty, kteří Písmo napsali, a stejně tak nám pomáhá při jeho čtení. Jednotlivé způsoby čtení se vzájemně doplňují a každý se hodí pro jinou příležitost:

- Každodenní krátké čtení je dobré provádět pravidelně ve vyhrazené chvílce, ale také například při čekání, když nemáme co dělat.

- Čtením po kapitolách či větších celcích získáváme celkový přehled o tom, co vše je v Písmu obsaženo. Hodí se mít po ruce vysvětlující komentáře. Ty najdeme v liturgickém vydání Nového zákona, v Jeruzalémské Bibli nebo speciálních výkladových knihách.

- Důležitá je také pomalá, rozjímavá četba, při které přemýšlíme nad tím, co právě nám chce Bůh určitou částí Písma říci. Rozjímavou četbou se budeme více zabývat níže v bodu Modlitba.

Protože se jedná o skutečně živé slovo, má nás proměňovat. Aforista Pavel Kosorin píše, že: „Z člověka lze vyčíst, zda čte Bibli – taková je to kniha.“ Výsledkem rozjímavého čtení biblického citátu má být konkrétní (byť drobný) úkol pro konkrétní den. Čtením Písma necháváme promlouvat Ježíše do svého života a postupně si osvojujeme jeho styl života, čímž se stáváme opravdovými křesťany.

Ve společenství se můžeme scházet k pravidelné četbě Písma, ale také si sdílíme to, co nás oslovilo, co v nás Boží slovo způsobilo nebo čemu naopak nerozumíme.

Obzvláště vhodné je pročíst si dopředu nedělní texty z Písma (např. www.liturgie.cz/lekcionar/). Na mši svatou tak přicházíme lépe připraveni a snadněji se setkáme s Pánem též v Písmu svatém.

Písmo a církev

Bible byla psána Božím lidem a pro Boží lid z inspirace Duchem Svatým. P. Michael Špilar píše: „Židovský národ se na počátku neformoval podle Bible, ale Bible se tvořila v jeho nitru, podle toho jak v něm jednal Bůh. Nový zákon nevznikl jako předloha, jak má vypadat církev, ale jako výsledek Božího působení v počátcích formování Církve.“ Křesťanství není náboženstvím knihy, ale živého Slova Božího. Je tedy nezbytné, aby nám sám Duch Svatý otevíral mysl a umožňoval porozumět. A to se děje uprostřed církve. Písmo a církev patří nerozlučně k sobě. Bibli tedy skutečně rozumíme tehdy, pokud ji čteme s vírou a spojení v církvi.

Obtíže při četbě

A na závěr praktická poznámka: Při čtení Bible nás mohou napadnout otázky, zda je vše v Bibli skutečně přesně popsáno dle skutečnosti (například stvoření světa). Odpovědí je, že Bible obsahuje různé literární žánry (kromě popisu historických událostí také přísloví, smlouvy, bajky, poezii atd.). Hlavním poselstvím Bible však není přesně popsat všechny historické události, ale vydat poselství o lásce Boha k člověku. Je to jako s filmem, ve kterém není nejdůležitější popsat historickou událost se všemi detaily, ale ukázat na příběh a na jeho poselství. Sv. Augustin píše, že: „Písmo nám neříká, jak vzniklo nebe, ale jak se do nebe dostat.“

Pomůcky: Bible, šipka z papíru, psací potřeby, výhodou je přístup k internetu pro vyhledávání.

Písmo svaté ukazuje, jak známe našeho Boha.

Ve společenství si během chvíle ticha má každý najít svou oblíbenou pasáž z Bible. Poté účastníkům rozdáme papírové šipky a propisky. Aktivita je rozdělená do 3 kroků:

1. Zeptáme se účastníků, kde všude se můžeme setkat s Písmem, a krátce to prodiskutujeme.
2. Každý napíše svůj oblíbený citát z Bible na papírovou šipku a tu pak přinese na určité místo (např. doprostřed kruhu, který vytvoříme). Poté každý svůj oblíbený citát přečte a vysvětlí, proč si vybral právě tento. Jak na nás Bůh v jednotlivých částech Písma působí?
3. Každý si vezme svoji Bibli a vyjádří svůj vztah k ní způsobem, jak a kam ji položí (například někdo ji položí před sebe a otevře ji na první stránce, čímž vyjadřuje, že se ke čtení stále nemůže dostat). Opět si o tom stručně pohovoříme.

Aktivitu lze uvést videem WF UNITED – Můj král
(www.youtube.com/watch?v=pDujo2O62jQ)

Na závěr se seznámíme s možnostmi individuálního čtení Písma svatého, které si každý doma může vyzkoušet:

a) Ranní čtení:

Pravidelné ranní čtení z Bible může být součástí ranní modlitby.

- Nejprve se pomodlíme k Duchu Svatému, poté si pomalu nahlas přečteme vybraný text (například několik veršů, ideálně 3 až 5, maximálně 10).
- Poté si text podruhé přečteme pomalu a nahlas, v modlitbě se přitom ptáme Boha, co nám konkrétně chce říct.
- Následně vybereme slovo, větu nebo myšlenku, která nás na základě textu oslovila, a vytvoříme z ní co nejkonkrétnější výzvu pro daný den. Tuto výzvu je dobré si zapsat.
- Poté poděkujeme Pánu.
- Přes den si výzvu několikrát zopakujeme.
- Večer při zpytování svědomí zhodnotíme, jak se nám ji dařilo naplnit.

b) Posvátný prostor:

Web, který připravují irští jezuité, nabízí zamyšlení nad texty z Písma pro každý den ve dvaceti jazycích (včetně češtiny). Internetový průvodce pomáhá se soustředěním na modlitbu a nabízí také konkrétní podmínky, na co se v úryvku zaměřit, když si nevíme rady.

<http://www.modlitba.net/>

Pomůcky: psací potřeby, Bible, YOUCAT: Modlitební knížka pro mladé.

Lectio divina (česky „Božské čtení“)

patří mezi meditativní modlitby nad Písmem svatým.

Je zaměřena na zamyšlení se nad určitou částí textu, jeho opakováním, „přežvykováním.“ Lze ji praktikovat individuálně nebo ve společenství.

Zde jsou stručně popsány jednotlivé kroky, které při společné modlitbě uvádí moderátor:

1. Modlitba k Duchu Svatému (vlastními slovy či z YOUCAT: Modlitební knížka pro mladé, str. 100–104).
2. Pomalé a pozorné přečtení vybraného biblického úryvku (např. nedělní evangelium). Nejprve čtou dva zvolení lidé postupně nahlas, poté každý v tichosti sám. Čti i několikrát, dokud tě něco nezaujme, nevyprovokuje. Toto slovo, větu nebo část odstavce si můžeš podtrhnout nebo jinak označit.
3. Rozjímání čili meditace nad vybraným úsekem. Snaž se přemýšlet o tom, co v tobě text vyvolává, k čemu tě vede, konfrontuj ho s vlastním životem. Nech ho sestoupit do svého nitra. Vracej se k němu klidně i přes den.
4. Ty i ostatní postupně vyslovujte nahlas část textu (slovo, větu), která každého z vás oslovila. Text se může opakovat.
5. Možnost sdílení se. Můžeš říci vlastními slovy ostatním, co a jak tě oslovilo. Tato část by neměla přerůst v diskusi.

6. Může následovat kontemplace – tiché a pokojné delší setrvání v Boží blízkosti, snaha zahlédnout Boha ve svém srdci.

7. Nyní oslovujeme Boha chválou, díkem, prosbou, vyjádřením lítosti. Použij k tomu právě to, co tě v daném textu oslovilo.

8. Zkus zformulovat Slovo do konkrétní výzvy pro dnešní den, týden... Může ti pomoci otázka: Co mě dnes čeká?

9. Lectio divina zakončíme společnou modlitbou, při které děkujeme za dar Písma a současně prosíme o pomoc při plnění konkrétní výzvy.

Zdroje k rozšíření tématu

www.pastorace.cz/Tematicke-texty/Cirkev-a-Bible-clanek-M-Spilara.html

Bible (mobilní aplikace) – například: play.google.com/store/apps/details?id=net.bible.android.activity&hl=cs

Bianchi, E.: Modlit se Boží slovo. KNA, 2007.

Masini, M.: Úvod do Lectio divina. KNA, 1993.

Philippe, J.: Ve škole Ducha Svatého. KNA, 2003.

Scarano, A.: Světlem pro mé nohy je tvé slovo (jak přečíst celou Bibli během jednoho roku). Paulínky, 2004.

Souhrn: Bohatství církve – Písmo svaté

„Čtete evangelium? Je dobré nosit evangelium s sebou v kapse či v tašce a kdykoli během dne si z něj kousek přečíst, třeba jen krátkou pasáž. Tam k nám promlouvá Ježíš, v evangeliu! Pamatujte na to.“

(Papež František)

- ✓ Písmo svaté je živým Slovem Božím. Z tohoto daru čerpáme při mši svaté, ve společenství a také při individuální četbě. Využívejme každou příležitost, kdy k nám chce náš milující Bůh skrze Písmo promluvit.
- ✓ Čtení Bible spojujeme s modlitbou k Duchu Svatému a její porozumění hledáme uprostřed církve.
- ✓ Bibli čteme, rozjímáme, ale především se jí inspirujeme v konkrétních životních situacích.

6

Bohatství církve – svátosti

“

Motto:

Víra a svátosti jsou dva doplňující se aspekty církevního života. Víra je vzbuzována hlásáním Božího slova. Živí se a roste milostiplným setkáním se zmrtvýchvstalým Pánem, které se uskutečňuje ve svátostech.“

(Benedikt XVI.)

Biblický text

„Já jsem přijal od Pána, co jsem vám také odevzdal: Pán Ježíš v tu noc, kdy byl zrazen, vzal chléb, vzdal díky, lámal jej a řekl: ‘Toto jest mé tělo, které se za vás vydává; to číňte na mou památku.’ Stejně vzal po večeři i kalich a řekl: ‘Tento kalich je nová smlouva, zpečetěná mou krví; to číňte, kdykoli budete pít, na mou památku.’ Kdykoli tedy jíte tento chléb a pijete tento kalich, zvěstujete smrt Páně, dokud on nepřijde.“
(1 Kor 11,23-26)

Křesťanský život není založen na vznešených citech a úchvatných myšlenkách, ale na setkání mezi Bohem a člověkem. Ústřední otázkou proto je, kde a jak se člověk může s Bohem setkat.

Setkání se zmrtvýchvstalým Pánem

Jsou setkání, která mohou změnit život člověka. V dobrém i špatném. Nový zákon přibližuje mnohá setkání. Nejdůležitějšími jsou ale setkání s Ježíšem Kristem. A mezi nimi zaujímají prvořadé místo setkání se zmrtvýchvstalým Kristem. Lidé, kteří se setkali se vzkříšeným Kristem, mění svůj život. Dávají se do služby Bohu. Zvěstují evangelium. Začínají žít novým způsobem.

První křesťané nemohou než hlásat radostnou zvěst o Ježíši, který byl ukřižován a vzkříšen z mrtvých. Při tomto hlásání se znova a znova stávají svědky toho, že jejich posluchači se setkávají nejen se slovem o Kristu, ale s Kristem samotným. Vzkříšený Ježíš Kristus je ten, který je s námi až do konce světa. Není daleko, není někde mimo. Je mezi námi. Ve víře je možné se s ním setkat. Apoštolům čím dál více dochází význam Kristových slov u poslední večeře a po jeho vzkříšení. Opakovaně společně s dalšími křesťany zakoušejí Kristovu přítomnost, když lámou chléb, křtí, modlí se za vylití Ducha, odpouštějí hříchy. Zakoušejí nejen jeho přítomnost, ale také změnu, kterou v nich Kristův Duch působí.

Svátosti jako setkání se zmrtvýchvstalým Kristem

Svátosti jsou způsobem, jakým se vzkříšený Kristus chce setkávat s lidmi. Bůh není ve svém božském jednání nijak omezen. Nachází si lidi, oslovuje je a setkává se s nimi tak, jak chce on sám. Přesto Bůh do tohoto světa vložil znamení a nástroj vzájemného setkání mezi sebou a člověkem. Tímto znamením a nástrojem jsou svátosti, které jsou dílem Kristovým a církve. Dílem Kristovým, protože

v každé svátosti je to on, kdo působí. Dílem církve, protože ona je povolána, aby ve světě naplňovala a zviditelňovala Kristovo dílo.

Katolická církev zná **sedm svátostí**. Provázejí člověka celým životem. Skrze svátost křtu, svátost biřmování a svátost eucharistie, které se nazývají souhrnně iniciační svátosti, je člověk uveden do křesťanského života.

Ve křtu je vtažen do života Nejsvětější Trojice, získává Ducha Svatého, odpuštění hříchů, věčný život a je začleněn do církve. Stává se Ježíšovým učedníkem, který následuje svého Pána.

V biřmování je křesťan uschopněn Duchem pro apoštolský život – život hlásání evangelia a budování Božího království.

V eucharistii jsme zapojeni do Pánovy oběti, živeni samotným Kristem a proměňováni, abychom se mu čím dál tím více podobali.

Svátost smíření a svátost nemocných nám umožňují setkávat se s Ježíšovou zachraňující a oživující mocí uprostřed tohoto světa, který je poznamenán hříchem, bolestí a nemocí.

Svátost manželství a svátost kněžství uschopňují ty, kteří přijali dané životní povolání, k tomu, aby svým způsobem spolupracovali na díle stvoření a budovali církve.

To číňte na mou památku

Ježíšovi současníci věděli, že je možné se sytit Božím slovem. Ježíš u toho však nezůstává. Večer před svým utrpením podává učedníkům chléb a víno a říká: „Toto je moje tělo. (...) Toto je má krev“ (srov. Mt 26,26 n). Ježíš sám sebe ustanovuje jako pokrm pro věčný život, eucharistii. Stává se pokrmem, v jehož síle je možné přejít ze smrti do života, z otroctví ke svobodě.

Než Ježíš začne chléb a víno rozdávat, vzdává Bohu díky, žehná. Děkuje svému Otci a s vděčností přijímá jeho dary. Eucharistie je díkyčinění. Každý, kdo se sytí eucharistií, zraje ve vděčnosti, ve schopnosti rozpoznávat Boží dary a děkovat za ně. Kdo přijímá eucharistii,

rozpoznává se jako Boží syn a Boží dcera, kteří dostávají od Otce vše, co potřebují. Tím největším darem pak je Ježíš sám.

Ježíš láme chléb a podává kalich s vínem těsně před tím, než je vydán na smrt. On sám se vydává. Dává se do díla svého Otce, díla ke spáse člověka. Ježíš se vydává do krajnosti. Prolévá svou krev na odpuštění hříchů. Přijímat eucharistii znamená nechat se zapojit do Božího díla, namáhat se, vydávat se. Ježíš nás uschopňuje, aby se náš život stal službou Bohu a lidem.

Zpřítomňováním Kristovy památky nepřipomínáme jen historické události ze života Ježíše, ale dovolujeme, aby nás Kristus pronikal, proměňoval, přetvářel.

Komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpuštěny

Pouze zmrtvýchvstalý Kristus, vítěz nad smrtí, hříchem a zlem, může zvěstovat definitivní Boží vítězství. Jen vzkříšený Kristus může svým učedníkům udělit Ducha Svatého a moc odpouštět hříchy: „Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou“ (Jan 20,23). Svátost smíření, zpověď, je mimořádným místem vyznání víry v Kristovo vzkříšení a v jeho vítězství nad hříchem. Ne až tak v obecné, ale velice silně v osobní rovině. U své vlastní zpovědi každý z nás vyznává, že Kristus je silnější než jeho osobní hřích. U zpovědi získáváme nejen odpuštění, ale jsme také vybaveni silou, abychom Ježíšovou mocí svůj hřích přemáhali a aktivizovali svou vůli, třeba velmi namáhavě, pomalu, ale s vírou v Ježíšovo definitivní vítězství i nad naším zlem. Obrácení není něčím automatickým, ale vyžaduje lidskou spolupráci s Boží milostí, která naše síly předchází a provází.

Jestliže všechny svátosti jsou znamením, místem a nástrojem setkání se zmrtvýchvstalým Kristem, pak ve svátosti smíření můžeme velice silně prožívat, jak nás Ježíš pozvedá z hříchu a ze smrti. U zpovědi objevujeme, že Ježíš Kristus nám chce dát plnost života a štěstí, které my sami nejsme schopni si dát.

Vyzvěte účastníky, aby se s ostatními podělili o nějaké konkrétní setkání z vlastního života, které jim významným způsobem ovlivnilo život. Vzpomínky mohou být kladné i záporné. Nechte každého svobodně se vyjádřit. Nehodnotte, ani o vyslovených vzpomínkách nedebatujte. (To je možné udělat později v osobním rozhovoru!)

Požádejte účastníky ještě jednou, aby se znovu podělili s ostatními – opět půjde o setkání, která jim významným způsobem ovlivnila život. Tentokrát se to bude týkat setkání, která probíhala opakovaně, klidně i v řádu několika let. Vyzvěte také účastníky k tomu, aby se zamysleli a odpověděli, jak by se vyvíjel jejich život, kdyby k těmto opakovaným setkáním nikdy nedošlo.

Přečtěte si společně úryvek z 1 Kor 11,23-26 a vyzvěte účastníky k diskusi nad tím, jak a proč se Ježíš Kristus chce setkávat s lidmi všech dob. Vyzvěte je k úvaze, jaké by to bylo, kdyby Ježíš církvi nedaroval svátosti. Ved'te účastníky k vyslovení pozitivních zkušeností s přijímáním svátostí a se zakoušením Krista ve svátostech.

Je-li to možné, modlete se před vystavenou Nejsvětější svátostí nebo před svatostánkem.

Píseň

Poděkujte v modlitbě za všechna setkání a za lidi, o kterých byla v průběhu setkání řeč. Proste také o osvobození a překonání všeho těžkého, o čem se mluvilo, pokud účastníci zmiňovali i negativní a ubližující setkání. Poděkujte vlastními slovy za jednotlivá setkání s Kristem ve svátostech a buďte také pozorní k církvi a k lidem, kteří vám tato svátostná setkání s Kristem zprostředkovali.

Na závěr se můžete společně pomodlit tuto modlitbu:

*Otče, děkujeme Ti,
protože Ty jsi do našich srdcí vložil své svaté jméno.
Ježíš, Tvůj Syn, nám dává poznání, víru a život věčný.
Ty jsi, Pane, učinil vše tak, jak se Ti zalíbilo.
Lidem dáváš potravu po všechny dny,
dáváš jim Krista, věčný pokrm.
Tvá je moc, jen Tobě patří chvála.
Ó Pane, ochraňuj milosrdně svou církev,
ochraňuj ji ode všeho zlého, ať je stálá.
Zdokonaluj ji v lásce, sjednocuj ji.
Očišťuj ji, aby se řídila Tvou vůlí.
Tak jako se zrnka obilí, kdysi rozházená do úrodné půdy,
sjednotila v tomto rozlomeném chlebu,
ať se církev ze všech zemí shromáždí
v království Tvého Syna.
Amen.*

(Ze starokřesťanského spisu Didaché)

Zdroje k rozšíření tématu

Vella, E.: Síla eucharistie. KNA, 2011.

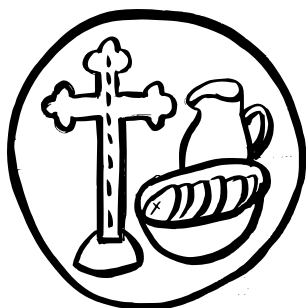
Hahn, S.: Hostina Beránkova. Kniha Zjevení jako obraz mše svaté. KNA, 2006.

YOUCAT: Svátost smíření. KNA, 2014.

Opatrný, A.: Jak potěšit zpovědníka. KNA, 2014.

Bergman R.: Životní cesta hříšníkovy aneb Blog o zpovědi. 2013.

Souhrn: Bohatství církve – svátosti

„Kontemplovat Krista znamená též umět ho rozpoznat všude, kde se objeví, v jeho mnohotvárných způsobech přítomnosti, ale především v živé svátosti jeho těla a krve. Církev žije z eucharistického Krista, on ji živí a osvětluje.“

(Sv. Jan Pavel II.)

- ✓ Křesťanský život začíná a je neustále ožívován v setkáních s Ježíšem Kristem.
- ✓ Sedm svátostí Krista a církve je znamením, nástrojem a místem, kde se ve víře setkáváme se vzkříšeným Kristem, abychom se jím nechali proměňovat.
- ✓ Skrze přijímání eucharistie v nás roste jednota s Kristem, vděčnost Bohu a ochota ke službě. Ve svátosti smíření přijímáme Kristovo odpuštění a vyznáváme jeho vítězství i nad naším osobním hříchem.

Bohatství církve – doprovázení

Motto:

Pouze ve společenství s Božím lidem můžeme jako ‘my’ skutečně přistoupit k jádru pravdy, kterou nám Bůh chce říci.“

(Benedikt XVI.)

Biblický text

„Držme se neotřesitelné naděje, kterou vyznáváme, protože ten, kdo nám dal zaslíbení, je věrný. Mějme zájem jeden o druhého a povzbuzujme se k lásce a k dobrým skutkům. Nezanebávejte společná shromáždění, jak to někteří mají ve zvyku, ale napomínejte se tím více, čím více vidíte, že se blíží den Kristův.“

(Žid 10,23-25)

Téma

Církev je velké společenství, které přesahuje všechny hranice, včetně smrti. Proto mezi naše přátele a pomocníky počítáme nejen lidi žijící, známé i neznámé, kteří se za nás modlí, ale i duše v očistci a svaté – všechny lidi v nebi a pochopitelně i anděly. Kdo žije v církvi, nachází se uprostřed viditelného a současně i neviditelného společenství. Je užitečné si to často připomínat, zvláště tehdy, když se cítíme osamoceni.

Rizika života

Život člověka není zdaleka tak přímočarý a snadný, jak bychom si přáli. Samotné lidské nitro je pro nás někdy tajemstvím. Však sám prorok si povzdechne: „Záludné je srdce, víc než vše jiné, stěží polepšitelné, kdo je pozná?“ (Jer 17,9). Kromě toho musíme neustále hledat odpovědi na nové a nové otázky. Mladý člověk stojí v etapě života, kdy se rozhoduje, a jeho volby mají celoživotní důsledky.

Sv. Tomáš Akvinský píše: „Pyšný příliš spoléhá na sebe. Moudrý je pokorný – nedůvěřuje příliš sám sobě a svému rozumu.“ A co tedy dělá? Nechává si poradit, spoléhá na pomoc druhých. Naslouchá mínění zkušených. Zde platí to, co píše kazatel: „Běda samotnému, který upadne; pak nemá nikoho, kdo by ho zvedl“ (Kaz 4,10).

Církev jako průvodce

Kromě přirozeného prostředí, jako je naše rodina, je nám oporou i církev.

V církvi je hlavní Kristus, kterého nazýváme pastýřem, středem a opěrným bodem. Jemu je třeba naslouchat. A jak hovoří? Kde najít jeho slova? Jistěže v Písmu svatém, živém slovu uprostřed církve. Vždy je třeba ale vnímat to, co vyjádřil velký teolog 20. století – H.U. von Balthasar – že mimo církev je Bible jako celek zcela logicky chápána nesprávně.

Hlas Boží zaznívá v učení církve (výnosy koncilů, učení papeže, sbor biskupů). O Petrovi a jeho nástupcích – papežích – Ježíš řekl: „Ty utvrzuj své bratry ve víře“ (Lk 22,32), a o sboru apoštolů shromážděných s Petrem: „Kdo poslouchá vás, poslouchá mne“ (Lk 10,16). Pochopitelně ne vše, co papež či biskup řekne, je neomylné. Ale když papež nebo sbor biskupů s papežem hovoří o víře nebo se vyjadřují k morálce, mají zaručeno Boží vedení.

Číst dokumenty koncilů, encykliky a slova papeže či otevírat Katechismus katolické církve, je velice moudré. V učení církve lze najít orientaci a odpovědi na nejrůznější aktuální problémy světa a předvídat i rizikové volby v budoucnosti, a to právě proto, že v něm zaznívá aktuální hlas Ducha Svatého.

Kdo se nechá vést tím, co Duch Svatý dnes říká církvi, ten se chová jako moudrý muž, který stavěl svůj dům na pevné skále, na Božím slovu. Kupodivu většina dnes staví svůj život na sypkém písku, na libivých teoriích, ale pouze lidských, a proto mnohdy klamných a zavádějících (srov. Mt 7,24-27). Kdo při svém rozhodování vždy hledá i názor církve, ten je moudrý a bude se v bouřlivých vodách života orientovat snadněji, protože „Církev je pevná opora a sloup pravdy“ (1 Tim 3,15).

Duchovní vedení

Sv. František Saleský píše, že je třeba, aby se v nás nevědomá touha po Bohu proměnila v lásku k Bohu a aby se vůle člověka rozhodla Boha následovat a milovat. Proto zcela realisticky učí, že láska vyžaduje, aby byla motivována k činnosti; potřebuje konat dnes a denně skutky lásky; vyžaduje nepřetržitý trénink. V opačném případě jí hrozí, že zakrní a upadne do lenosti.

Je-li láska dobře cvičena, zpětně nám pomáhá, aby celý náš život byl nasměrován k dobru a k harmonii.

Mnohdy bývá obtížné takto žít. Proto potřebujeme najít někoho, kdo nám pomáhá. Je velkým darem mít kolem sebe mnoho přátel, kteří krácejí spolu s námi, podporují nás a na cestě nás doprovázejí. Avšak zvláště pro mladého člověka je důležitý ten, kdo ho vede v rozhodujících, nebezpečných a kritických okamžicích života. Mluvíme pak o duchovním vedení. Při cestě neznámým horským terénem si hledáme spolehlivého horského vůdce, aby se nám na nebezpečných úsecích nic nestalo. V duchovní oblasti je

vedení ještě potřebnější. Tam hrozí daleko větší nebezpečí pádu a úrazu než v horách. V církvi lze najít kvalitního průvodce, kterého potřebujeme, abychom dosáhli svatosti, životního vítězství. Takový průvodce stojí spolu s námi před Bohem a pomáhá nám rozlišovat skutečné inspirace Ducha Svatého a rozvíjet život správným směrem. Zároveň nás podporuje, abychom v množství nabídek a možností nezabloudili a neztratili orientaci.

Takovou osobou bývá většinou kněz, ale může jí být i řeholník, řeholnice či zkušený laik. Může, ale nemusí, jí být též zpovědník. Kněz jistě rád žádosti o duchovní rozhovor vyhoví, vždyť provázet druhé patří k jeho charismatu.

Na rozdíl od svátosti smíření, která je záležitostí Boží milosti, je duchovní vedení závislé na moudrosti a duchovní vyspělosti toho, kdo takto druhým pomáhá. Ne všichni lidé jsou proto pro službu duchovního vedení způsobilí. Nevhodní jsou ti, kteří svou službu vnucují, činí si nárok o všem rozhodovat, druhými manipulují a ve svém osobním životě nejsou vyspělí ani vyrovnaní.

Je velkým darem, když získáme dobrého duchovního vůdce. I když není snadné ho najít, kdo hledá a modlí se za to, aby mu Bůh takového člověka daroval, jistě ho objeví.

Duchovní rozhovor se liší od přátelského posezení, při němž mluvíme o všem možném. Tento zvláštní druh setkání předpokládá přípravu, která spočívá především v zamyšlení se nad tím, co probíhá v mém nitru, jaké myšlenky mě provázejí, a ve formulaci otázek, které potřebuji zodpovědět. Nemusí trvat celé hodiny. Hodinový duchovní rozhovor je většinou zcela dostačující.

Ovšem jakékoliv duchovní vedení má smysl jen tehdy, když je provázeno poctivou snahou uskutečňovat to, co je díky němu známo. Bez ochoty k poslušnosti není duchovního zrání. Nejedná se přece o poslušnost lidskou, ale o přilnutí k tomu, co v modlitbě

a po zralé úvaze a konzultaci s duchovním vedením poznáváme jako Boží vnuknutí.

Určitým druhem duchovního doprovázení je kmotrovství. Každý, kdo má křestního či biřmovacího kmotra, může ho oslovit a požádat o pomoc. Stát se kmotrem při křtu nebo při biřmování znamená přijmout spoluodpovědnost za dotyčného člověka. Je třeba se za něj modlit a být mu nápomocen příkladem a dobrými radami.

Nelze opomenout i důležitost nejrůznějších, třeba i náhodných setkání (mimo jiné i prostřednictvím chatu), kdy je třeba s odvahou a s důvěrou ve vedení Duchem Svatým druhým pomoci nejdříve nasloucháním a pak i slovem, povzbuzením a modlitbou.

Přátelství svatých

Mezi naše přátele patří svatí, kteří za svého pozemského života udělali s Ježíšem zvlášť osobní a intenzivní zkušenost. Ukazují, že je možné s Boží pomocí překonat lidskou slabost a zvítězit ve zkouškách. Nepovzbuzují nás jen příkladem, ale též svou mocnou přímluvou. Tvoří zástup těch, kteří se o nás zajímají a prosí za nás u Ježíše (srov. Žid 12,1).

Četba kvalitních životopisů těchto bratří a sester či sledování filmů o jejich životě bývá v mnohém povzbuzující. Dalším krokem je číst jejich spisy, v nichž je velká moudrost, která nás může v lecčems inspirovat a povzbuzovat na cestě životem.

Pomůcky: papírky, psací potřeby, připojení na internet, počítač a při více lidech i dataprojektor.

1. Na úvod si každý v několika minutách ticha uvědomí, kdo mu v životě pomohl. Pak si o tom budeme povídat.

2. Jiná možnost, jak prožít setkání s tímto tématem je, aby si každý přinesl napsány citáty (z Bible nebo od křesťanských autorů), které ho oslovily a připadají mu zajímavé. Během setkání se pak tyto citáty čtou a komentují.

3. Bude vhodné seznámit přítomné s internetovými možnostmi. Lze to udělat tak, že každý prostuduje do příště jednu možnost a na příštím setkání o ní poreferuje, třeba tak, že seznámí ostatní s tím, co zajímavého objevil.

Další možností je udělat krátkou prezentaci článků z internetu.

Společně prostudujte následující webové stránky, které nabízí texty papežů:

www.radiovaticana.cz

www.news.va

www.vatican.va

Zajímavé jsou i stránky: www.katechismus.cz

Pro jazykově vybavené:

<https://www.facebook.com/news.va.en>

TWITTER @PONTIFEX

Pomůcky: papíry A5, psací potřeby.

Dnes budeme děkovat za dar církve a za doprovázení, kterého se nám v ní dostává.

Píseň

Na úvod uděláme společně kříž a pak jeden přečte tuto modlitbu:

*Milý Bože,
děkujeme Ti, že v církvi nikdo není nikdy sám,
ale že uprostřed církve nacházíme tolik přátel,
že nám v této rodině dáváš tolik viditelných i neviditelných dobrých
podporovatelů.*

*Děkujeme Ti za každého, kdo v našem životě měl nějakou roli, kdo
nás povzbuzoval, když jsme byli bezradní a skleslí, kdo nás inspiro-
val, motivoval.*

V dnešní modlitbě Ti chceme za tyto naše bratry a sestry děkovat.

Nejprve si každý ve chvíli ticha napíše na lístek ty lidi, které považuje ve svém životě za důležité, protože jim vděčí za rozmluvu, nějakou myšlenku, duchovní pomoc. Bude se často jednat o rodiče, přátele, kněze, kmotry, svaté, křestního patrona, anděla strážného atd.

Pak jednotliví účastníci modlitby děkují za konkrétní osoby, které jim v životě pomohly. Modlitbu vždy zakončí například slovy: „Díky tobě, Pane“, a ostatní společně odpoví stejnou větou.

Píseň

Pak se jeden nahlas modlí následující modlitbu (YOUCAT: Modlitební knížka pro mladé, str. 58):

*Dáváš nám druhé lidi, Pane,
dáváš nám druhé lidi,
kteří bdí, když my spíme,
kteří věří, když mi pochybujeme,
a kteří se modlí i ve chvílích,
kdy nám zbývá už jen mlčení.*

*Dáváš nám druhé lidi,
kteří nás provázejí,
kteří spolu s námi doufají i trpí úzkostmi,
kteří jsou unavení, a přece to nevzdávají,
na které se můžeme obracet
se svými starostmi a trápením.*

*Dáváš nám druhé lidi,
kteří stojí spolu s námi před Tebou,
kteří Tě prosí, ptají se Tě,
Děkují Ti
a jsou Ti k dispozici.*

*Dáváš nám druhé lidi,
a svěřuješ nám je.
Bez nich Tě nedokážeme skutečně milovat
a bez nich nemůžeme být Tebou milováni.
Dej, ať jsme jedni druhým požehnáním
na cestě za Tebou.
Amen.*

Na závěr se pomodlíme: Otče náš a Zdrávas Maria.
Modlitbu ukončíme buď požehnáním kněze, nebo křížem, při kterém ten, kdo modlitbu vede, říká:

*Dej nám, Bože, své požehnání,
chraň nás všeho zlého
a doved' nás do věčného života.
Amen.*

Závěrečná píseň

Zdroje k rozšíření tématu

Balík, J.: Máš na víc. Paulínky, 2012.
Graubner, J.: Chci být opravdovým křesťanem. Nezbeda, 2012.
Špidlík, T.: Jak očistit své srdce? Refugium, 2013.
Špidlík, T.: Duchovní cvičení s Janem Pavlem II. Refugium, 2007.

Souhrn: Bohatství církve – doprovázení

*„Velkou pomocí v úkolu hledání orientace je osoba duchovního vůdce: zvolte si osobu zkušenou a doporučenou církví, která vám bude naslouchat, bude vás provázet na cestě života a pomůže vám rozlišit inspirace Ducha Svatého.“
(Sv. Jan Pavel II.)*

- ✓ Naslouchat aktuálnímu Božímu hlasu znamená číst Písmo uprostřed církve. Znamená to být pozorný k tomu, co říká církev, a sledovat to, co píše papež.
www.radiovaticana.cz
- ✓ Najít duchovní vedení, tedy někoho, s kým mohu sdílet své myšlenky a hledat, co mi říká Bůh, je velkým darem. Je to jako mít kvalitního trenéra.
- ✓ Velkou pomocí jsou pro nás též svatí, kteří se s námi a za nás modlí, inspirují nás opravdovostí života a svými spisy.

Hříchy věřících a vznikající pohoršení

Motto:

„Ve svém kříži se Ježíš sjednocuje se všemi mladými, kteří ztratili důvěru v politické instituce, protože vidí jejich egoismus a korupci, nebo ztratili důvěru vůči církvi, ba dokonce víru v Boha, kvůli nesrovnalostem života křesťanů a služebníků evangelia.“

(Papež František)

Biblický text

„Nakonec pak: Všichni buďte jedné mysli, soucitní, plní bratrské lásky, milosrdní a pokorní, neodplácejte zlým za zlé ani urážkou za urážku, naopak žehnejte; vždyť jste byli povoláni k tomu, abyste se stali dědici požehnání. Chceš-li milovat život a vidět dobré dny, zdržuj jazyk od zlého a rty od lstivých slov, odvrát se od zlého a čiň dobré, hledej pokoj a usiluj o něj. Vždyť oči Páně hledí na spravedlivé a jeho uši jsou otevřeny jejich prosbám, ale tvář Páně je proti těm, kteří činí zlo. Kdo vám ublíží, budete-li horlit pro dobro? Ale i kdybyste pro spravedlnost měli trpět, jste blahoslaveni. Strach z nich ať vás neděsí ani nezviklá a Pán, Kristus, budiž svatý ve vašich srdcích. Buďte vždy připraveni dát odpověď každému, kdo by vás vyslyšel o naději, kterou máte, ale čiňte to s tichostí a s uctivostí.“

Když jste vystaveni pomluvám, zachovávejte si dobré svědomí, aby ti, kteří hanobí váš dobrý způsob života v Kristu, byli zahanbeni. Je přece lépe, abyste trpěli za dobré jednání, bude-li to snad vůle Boží, než za zlé činy.“

(1 Petr 3,8-17)

Téma

Osobní postoj

Kdo z nás by se nesetkal s výrokem ve smyslu: „Podívej se, co ta církev všechno dělala...“, nebo „Vyjdou z kostela a už pomlouvají!“ Tato slova nezní libě, snad se dokonce stydíme, že je musíme slýchat. Co s tím?

Můžeme zvolit přístup typu: „Mě se to netýká!“ Abychom se nemuseli s otázkou hříšnosti trápit, prostě před ní utečeme a děláme pro jistotu dojem, že ani k té skupině, co jí říkají církev, nepatříme.

Jiný způsob je, že se distancujeme ještě více a stylizujeme se do role, která nás postaví na jednu stranu s tím, kdo onen výrok pronesl. To se děje ve chvíli, kdy sami začneme komentovat nemožnost chování jednotlivých lidí v naší farnosti, společenství atd.

Někteří mají zcela opačnou potřebu, a sice najít argumenty, kterými půjde omluvit a vymluvit cokoli, protože si nedokážou připustit, že církev je tvořena hříšníky.

Jak se tedy postavit k hříchům a pohoršení v církvi?

Každý hřích je vráskou na životě církve

Je pravdou, že každý hřích je jakousi vráskou na životě nejen jednotlivého křesťana, ale také církve. Že se stává dokonce jistým pohoršením. Jedná-li se o záležitost či osobu veřejně známou, pak je to o to významnější. Ale stačí, když rodiče dávají špatný příklad svým dětem nebo když někdo nedodrží daný slib apod. I můj hřích je pohoršením, které padá skrze mne na církev.

Veškeré jednání je vystaveno zkoumavému pohledu nevěřících a hledajících lidí. I když ne vše, co druzí říkají, je pravdivé a je třeba rozlišovat dobře míněné kritiky od zlomyslných a neoprávněných pomluv, pozitivně viděno se jedná o příležitost ke zdravé sebereflexi.

Vědomí selhání, hříšnost i pokání a milosrdenství

Jedna z velkých bolestí církve je pohoršení, které vzniká ze selhání zasvěcených osob, kněží či biskupů. Na jedné straně je to opravdu velká rána, když selže někdo, kdo se těší velké důvěře nejen mezi věřícími. Na druhé straně musíme i těmto lidem přiznat to, že jsou lidmi se svou křehkostí a slabostí. Již od dob apoštolů si je církev vědoma, že upadnout může kdokoli (viz Petrovo trojí zapření Lk 22,54-62), ale důležité je pokání a vnímání potřeby milosrdenství. Papež František mnohokrát vyslovil politování nad poklesky. Zároveň připomíná, abychom neztratili ze zřetele velkou část těch, kteří slouží věrně a dobře: „Kněží jsou jako letadla. Píše se o nich jen tehdy, když padnou, ale přitom je jich tolik, co létají. Mnozí je kritizují, ale málokdo se za ně modlí.“

Pohledem do historie vidíme, že dnes bychom mnoho událostí posuzovali jinak. Nicméně mnoho pohledů a soudů nad postupy křesťanů vychází z dnešního pojetí a současných podmínek (které mimochodem vyrostly právě díky křesťanskému způsobu uvažování a života) a nerespektuje historický stav. To však neznamená, že bychom nemohli a neměli litovat okamžiků, kdy naši

předkové jednali nepřiměřeně. Papež Jan Pavel II. na počátku třetího tisíciletí jménem církve veřejně odprošoval za všechny křivdy, způsobené v různých historických momentech. Podobně se i v současnosti – nejen papež, ale při mnoha příležitostech i další reprezentanti církve a věřící – modlí jak za odpuštění toho, co pohoršuje nebo pobuřuje, tak za postižené takovým jednáním.

Kdo jde do kostela, není bez hříchu

Nesmí nás překvapit, že i lidé, kteří jsou věřící a chodí do kostela, jsou hříšníky. Ba naopak! Právě proto, že o sobě víme, že jsme hříšní, chodíme do kostela a necháváme se samotným Bohem skrze Písmo a svátosti přesvědčovat o milosrdenství a odpuštění. Nebo chcete-li, „chozením do kostela“ si kromě jiného připomínáme, že odpuštění potřebuje každý. Očekávání mnoha lidí ve společnosti, že člověk hlásící se ke křesťanství a k víře v Boha je bezchybný, je tedy neoprávněné.

Nepřestat litovat, hledat odpuštění a cestu

Na druhou stranu nás tato úvaha nemůže uchlácholit v tom smyslu, že nevdává, jak žiji a že hřeším. Se sv. Pavlem musíme říci: „Naprosto ne!“ (Řím 6,15). Totiž to, že jsme hříšní, se nesmí stát záminkou k tomu, že s hříchem v jakékoli podobě ve svém životě nebojujeme, že se s ním smíříme nebo v něm dokonce nacházíme zalíbení. Jedno z největších pohoršení, které lidem a světu kolem sebe dáváme, vzniká tehdy, když začneme jakékoli hříšné jednání prohlašovat „za normální“, nebo že „to dělají všichni“ či že „je to jen moje věc“.

Hledáme-li správnou cestu, jistě narážíme na to, že jsme hříšníci. Avšak to neznamená, že Bůh s námi nepočítá. Boží slovo nabízí mnoho příběhů lidí, kteří ačkoli hříšníci, poznali Boží lásku a následovali Pána. A co víc, stali se svědky toho, že Bůh může a chce odpouštět i dalším a že je možná náprava. Když žijeme s vědomím

křehkosti a potřeby odpuštění vin, svědčíme o Bohu, který prokazuje milosrdenství a uschopňuje ke změně života.

Svätost smíření má v tomto smyslu mimořádný význam. Jedná se o odpuštění hříchů a o Boží podporu pro jednotlivce, čímž tato svátost přispívá mocným způsobem k uzdravování vztahů a k obnově všeho, co je ve společnosti i v církvi hříchem poškozeno.

Ježíšův učedník nesoudí, ale rozdává z pokladu milosrdenství

Toto milosrdenství nejen přijímáme, ale také je můžeme rozdávat. Je dobře se tomu učit. Mnozí lidé poukazují na hříchy druhých a jen obtížně přiznávají své. „Kdo je bez hříchu, ať hodí první kamenem“ (Jan 8,7). Co jiného si připomínat, když nás napadají soudy nad hříchy druhých?

S hříchem a hříšností je třeba počítat stejně jako s Božím milosrdenstvím a Ježíšovým vítězstvím. I když nás zaskočí záludnost hříchu a jeho původce (srov. Gn 3), nemusíme se této oblasti zaleknout a vyhýbat se jí, protože vidíme naději, nápaditost a perspektivu řešení, které nabízí Kristus. On rozlomil pouta hříchu a smrti. „Pouze v Kristu, který zemřel a vstal z mrtvých, nalezneme spásu a vykoupení. S ním zlo, utrpení a smrt nemají poslední slovo, protože On nám dává naději a život“ (papež František).

Pomůcky: tři druhy lístků různé barvy (jeden použijeme k modlitbě), psací potřeby.

Připravte tři druhy lístků lišící se např. barvou, jeden z nich použijete až na modlitbu. Každý by měl mít od každé barvy alespoň jeden.

Na první lístek pište, co se vám na církvi nelíbí nebo co často kritizují na chování věřících lidí nevěřící.

Lístky naskládejte do řady či sloupce a bavte se o jednotlivých výrocích.

Dojděte k tomu, jaké hříchy lidí (nekonkretizujte osoby!) za kritizovaným jednáním stojí – pokud za ním stojí hříchy. Podnětem vám může být uvedený biblický text (1 Petr 3,8-17).

Tyto hříchy zapisujte na druhý druh lístků a přiřazujte k lístku s problémovým chováním.

Hovořte o tom, co můžeme my v dané věci dělat pro zlepšení.

Pokud se diskuse rozvine a nedostanete se ke všem výroků, nevadí.

Pomůcky: lístky další barvy (zbylé z metodiky), psací potřeby.

Píseň

Animátor rozdá třetí lístek. Každý si na něj napíše některou z uvedených vin, které způsobují pohoršení.

V průběhu je možné hrát píseň.

Pak čteme obsah lístků a odpovídáme slovy: Pane, smiluj se. Vytváříme tak kající litanii.

Po přečtení mohou účastníci, podle vhodnosti, ještě dále pokračovat ve zvoláních.

Píseň

Modlitba Ž 51 (mohou se modlit všichni najednou či jinak).

Na závěr přečte animátor slova z Iz 1,16-18:

„Omyjte se, očistěte se, odklid'te mi své zlé skutky z očí, přestaňte páchat zlo. Učte se činit dobro. Hledejte právo, zakročte proti násilníkovi, dopomozte k právu sirotkovi, ujímejte se pře vdovy. Pojďte, projednejme to spolu, praví Hospodin. I kdyby vaše hříchy byly jako šarlat, zbělají jako sníh, i kdyby byly rudé jako purpur, budou bílé jako vlna.“

Píseň

Zdroje k rozšíření tématu

Kvapilík, M.: Proč. Cesta, 2013.

Congar, Y. J.: Za církev sloužící a chudou. KNA, 1995.

Halík, T.: Oslovit Zachea. Nakladatelství Lidové noviny, 2003.

Souhrn: Hříchy věřících a vznikající pohoršení

„Rozdíl spočívá v tom, že kdo hřeší, lituje, prosí o odpuštění, cítí se Božím dítětem, pokoří se a prosí Ježíše o spásu. Avšak ten, kdo pohoršuje, čím pohoršuje? Tím, že nelituje. Nadále hřeší, ale tváří se, že je křesťanem. ... Prosme o milost přiznat, že jsme hříšníky. Jsme hříšní, ano, ale ne zkažení.“

(Papež František)

- ✓ Hřích se dotýká života každého člověka.
- ✓ I můj osobní hřích je pohoršením, vráskou na životě církve a oslabením svědectví evangelia.
- ✓ Osobním zakoušením Božího milosrdenství se je učíme prožívat, o něm svědčit a nacházet sílu ke změně života.

9

Kde je mé místo v církvi

Motto:

Pro křesťana není důležité množství jeho práce, ale způsob, jakým ji koná. Důležité je naplnit ten plán, jenž má s námi Bůh.“

(Chiara Lubichová)

Biblický text

„Stalo se ke mně slovo Hospodinovo: ‘Dříve než jsem tě vytvořil v životě matky, znal jsem tě, dříve než jsi vyšel z lůna, posvětil jsem tě, dal jsem tě pronárodům za proroka.’ Nato jsem odpověděl: ‘Ach, Panovníku Hospodine, nevím, jak bych mluvil. Jsem přece chlapec.’ Ale Hospodin mi řekl: ‘Neříkej: Jsem chlapec. Všude, kam tě pošlu, půjdeš, a všechno, co ti přikážu, řekneš. Neboj se jich, já budu s tebou a vysvobodím tě, je výrok Hospodinův.’ Hospodin vztáhl svou ruku a dotkl se mých úst. Pak mi Hospodin řekl: ‘Hle, vložil jsem ti do úst svá slova.’“
(Jer 1,4-9)

Téma

Narodit se je základní danost, kterou dostáváme. Dar života, za který máme odpovědnost, dar, který přijímáme a rozvíjíme.

Křest je zásadní změna života, od chvíle křtu jsme Boží děti a jsme včleněni do velkého společenství církve. Jedná se tedy o základ jakéhokoliv dalšího společenství a úkolu v církvi. Křest je proměna člověka a zdroj každého povolání.

Křesťanský život je třeba chápat především jako základní odpověď na lásku Boží a na jeho pozvání, povolání, což v praxi znamená uskutečňování cesty života jako cesty svatosti. Putovat jako Abrahám, Mojžíš, apoštolové a svatí. Základní povolání je tedy svatost, ke které jsou povoláni všichni. Svatost není nic jiného, než naplnění vůle Boží, a tou je vždy dokonalost v lásce (srov. Lumen Gentium, 40), chápána jako opravdová otevřenost k našim bližním a solidarita s nimi. Láska je počátek každého povolání (srov. Kristus vás miluje – Jan Pavel II. mládeži).

Bůh se mnou počítá

Kdo je ten, kdo povolává? Prorok Jeremiáš slyší Boží slovo, kde mu Bůh říká: „Ještě jsi nebyl počat v lůně matky a znal jsem tě.“ Bůh je ten, který miluje jako první, proto počítá s každým a pro každého má originální a zcela osobní plán. Volá tedy ten, který je plný lásky ke každému člověku. Proto je jeho povolání jistě to nejlepší, co může člověk přijmout a naplňovat.

Pokud Bůh někoho povolá, též ho vybaví k tomu, aby úkol dokázal vykonat. Není třeba se bát, ale je třeba v důvěře spoléhat na Boží pomoc. Podobně jednal mladík, který u sebe měl pět chlebů a dvě ryby. Tedy jen sotva pro své nasycení. Riskoval, že se nenají a neváhal to málo dát Ježíšovi. Ježíš jeho málo rozmnožil pro velký zástup lidí a ještě zbylo dvanáct košů úlomků. Najedl se on a díky němu a Ježíšovi i další (Jan 6,9-13).

Mládí je doba hledání odpovědi na otázku: Kde je mé místo? Již v mládí se připravujeme na přijetí životního úkolu, povolání, a to především ochotou ke službě druhým, odvahou vykonat

celoživotní volbu a důvěrou, že Pán nás vede a dává sílu a že nás v životě podrží.

Povolání je to, co Bůh chce prožít se mnou, s konkrétní a jedinečnou osobou na celém světě a v celých dějinách světa, a to pro mé dobro a dobro druhých lidí. Nikdo jiný s ním neprožije přesně to samé, co s ním prožívám já, jedinečná bytost, kterou chce Bůh v přemíře své lásky obdarovat.

Základní druhy povolání

„Každý má svůj dar od Boha, jeden pro to, druhý pro ono“ (1 Kor 7,7).

a) Manželství

Svým způsobem se jedná o základní povolání, protože je to naplnění prvního přikázání v Bibli: „Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil. A Bůh jim požehnal a řekl jim: ‘Plodte a množte se a naplňte zemi’ (Gn 1,27-28). Manželství a rodičovství je povolání zobrazovat svou bytostí věčné společenství –Trojici, vyznačující se vzájemnou láskou a plodností. Zároveň se jedná o zobrazení lásky Krista a církve. Rodina je to nejcennější, co lidstvo dostalo do vínku. Je-li rodina v současné době napadána, je to výzva pro křesťany, aby obnovili toto lidské bohatství a znovu dosvědčili jeho krásu.

b) Kněžství

Jednoho dne Ježíš vystoupil na horu a zavolal k sobě ty, které chtěl, aby byli s ním a aby je poslal kázat... (srov. Mk 3,13-15). Kněz je vybrán z lidu, aby se stal služebníkem Ježíšovy milosti a uprostřed shromáždění věřících zpřítomňoval Krista. Kněz dostává při svěcení vybavení (posvátnou moc), aby byl služebníkem církve jako tajemství (moc svátostí), jako společenství (spolu s biskupem shromažďuje do společenství) a jako poslání (hlásá

evangelium). Jedná se o krásné povolání, které je spojené s radikální láskou ke Kristu, jež se projevuje volbou celibátu, tedy rozhodnutím patřit plně Kristu a žít životem zasvěceným.

c) Zasvěcený život

Některé Bůh volá, aby uprostřed světa uskutečnili evangelijní radu čistoty, chudoby a poslušnosti radikálním způsobem. Jedná se o následování stylu života, jakým žil Ježíš, dále jde o zdůraznění nebeských, nepomíjejících hodnot a o svědectví o budoucím životě v nebi. Ti, kdo se pro takový život rozhodnou, vstupují do nějaké komunity, ve které spolu s druhými následují Krista a různým způsobem jsou plodní pro církev a pro svět: slouží druhým lidem modlitbou, příkladem vzájemné lásky, ale i konkrétním zaměřením společné činnosti (např. působení ve školství, ve zdravotnictví, v médiích).

d) Další způsoby povolání

Kromě zmíněných povolání někteří volí další možnosti, jiní se v nich ocitnou okolnostmi života:

- svobodní z důvodu vykonávání vznešeného povolání pro službu druhým (učitel, lékař),
- svobodní, kteří partnera nenalezli nebo jim životní okolnosti zabránili ve vstupu do manželství (např. nemoc, rozvod),
- žijící v manželství a zároveň i v zasvěcení (hnutí, sekulární instituty, třetí řády),
- vdovy, vdovci.

Cesta k naplnění života těchto lidí je shodná se všemi ostatními. I oni dosáhnou svatosti, dokonalosti, realizovanou láskou – službou.

Duchovní cesty

Následovat Krista je možné různými způsoby a osvědčenými cestami. Jedná se o spirituality, které církev uznala jako konkrétní uskutečnění Ježíšových slov. Každá spiritualita prohlubuje určitý

aspekt Ježíšova života. Existují řehole, kongregace, hnutí a mnohé další cesty, jak následovat Ježíše uprostřed církve v konkrétním společenství podobně zaměřených lidí.

Jak rozpoznat povolání

Předpokladem k rozpoznání povolání je být vůči Bohu v poloze „on-line“. To znamená žít v milosti posvěcující, protože bez ní jsme „off-line“. K tomu je třeba využívat pravidelně svátost smíření a svátost eucharistie a spolupracovat s Boží milostí, kterou v nich dostáváme. Důležité je naslouchání Bohu v modlitbě a v tichu. Konkrétní rozlišování je pak věcí naslouchání hlasu Božímu v našem srdci, rady se zpovědníkem, s tím, kdo nás duchovně vede, a s dobrými přáteli.

Závěr

Papež František neváhá mladé vyzvat: „Drazí mladí, v této kultuře dočasného a relativního mnozí říkají, že je důležité ‘užít si’ tuto chvíli, že nemá cenu zavazovat se na celý život, přijímat definitivní rozhodnutí ‘navždy’, protože se neví, co přinese zítřek. Já vás však žádám, abyste byli revolucionáři. Prosím vás, abyste šli proti proudu; ano, žádám vás, abyste se v tomto vzepřeli takovéto kultuře dočasnosti, která se domnívá, že nedokážete přijmout odpovědnost za to, že jste schopni opravdu milovat. Mám ve vás mladé důvěru a modlím se za vás. Mějte odvahu ‘jít proti proudu’. A mějte také odvahu být šťastní“.

Svatí jsou lidé, kteří naplno realizovali svůj život. Často museli překonat mnoho obtíží a naučili se tak důvěřovat Bohu. Jsou pro nás inspirací.

Promítněte si společně některý z následujících filmů:

Molokai – příběh otce Damiána (117 minut).

Lekár zázrakov – svätý Giuseppe Moscati (200 minut).

Bakhita (207 minut).

Nebo si vyberte některý další film o svatých.

Výběr většinou slovensky dabovaných filmů poskytují Paulínky:

<http://www.paulinky.cz/obchod/kategorie/Filmy/Hrane-filmy-zivotopisne>

Po filmovém večeru je třeba si společně sednout a postupně diskutovat nad následujícími otázkami o světcích:

- Co bylo v jeho životě rozhodující pro nalezení povolání?
- Jak se projevovala jeho láska k bližním?
- Proč je možné tvrdit, že žil naplněným životem?
- Proč je možné říci, že žil úspěšný život?
- Čím mě inspiruje?

Diskuse začne tím, že každý dostane na papíru napsané výše uvedené otázky a bude následovat 5 minut ticha, aby si je každý nejprve zodpověděl sám. Pak začne vzájemné sdílení.

Protože se téma hledání místa v životě a v církvi dotýká každého mladého, bude vhodné se za sebe navzájem modlit; tentokrát při společné adoraci.

Ta se může konat buď pouze před svatostánkem, nebo slavnostněji s vystavenou eucharistií v monstranci. Vystavit eucharistii může kněz, jáhen a akolyta.

Úvod – několik písní na ztišení

Pane Ježíši, věříme, že jsi nyní s námi v eucharistii, a jsme rádi, že můžeme být u Tebe.

Píseň

1. modlitba

„Neboj se. Dříve než jsem tě vytvořil v životě matky, znal jsem tě, dříve než jsi vyšel z lůna, posvětil jsem tě.“
(Jer 1)

*Pane Ježíši,
děkujeme Ti za život, který jsme dostali od Tebe jako dar.
Chválíme Tě za to, že máš každého zcela osobně rád.
Jsme Ti vděční, že chceš jít s námi životem.*

Ticho 5 minut.

Píseň

2. modlitba

„Řekl jim: ‘Co tu stojíte celý den nečinně?’

Odpověděli mu: ‘Nikdo nás nenajal.’

On jim řekl: ‘Jděte i vy na mou vinici.’“

(Mt 20,6-7)

Pane Ježíši,

Ty říkáš: pojd' i ty na mou vinici.

Každého zveš, aby žil naplněný, angažovaný život lásky pro druhé.

Dej nám, prosíme, poznat naše povolání a naplň nás silou, abychom ho dokázali přijmout a uskutečnit.

Ticho 5 minut.

Píseň

Následují modlitby vlastními slovy.

Lze je rozdělit na různé druhy: modlitba díky, chvály, prosby, přímluvná...

Po každé modlitbě je vhodné společně odpovědět: Amen, díky Tobě, Pane, Prosíme Tě, vyslyš nás, či zpěvem Kyrie nebo Gospodine, pomiluj.

Píseň

Závěrem modlitba před eucharistií a požehnání, což je úkol kněze či jáhna.

Koná-li se adorace u zavřeného svatostánku bez kněze, lze zakončit modlitbou Otče náš a křížem.

Na závěr zase píseň. Zde je i velice vhodné zazpívat nějakou píseň mariánskou.

Zdroje k rozšíření tématu

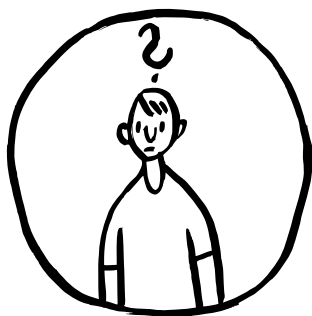
Jan Pavel II.: Christifideles laici – o povolání a poslání laiků v církvi a ve světě. Zvon, 1990.

Kristus vás miluje – Jan Pavel II. mládeži. Paulínky, 2005.

Jste nadějí církve – setkávání Benedikta XVI. s mladými lidmi. Paulínky, 2013.

Prosím o přátelský dialog – František v Rio de Janeiro 2013. Ikar, 2013.

Souhrn: Kde je mé místo v církvi

*Ježíš řekl: „Pojď i ty na mou vinici“
(Mt 20,1-7)*

- ✓ Povolání je to, co Bůh chce ve své lásce prožít se mnou, s konkrétní a jedinečnou osobou, kterou má zcela jedinečně rád.
- ✓ Základním povoláním každého je být dokonalý v lásce.
- ✓ Uprostřed církve je mnoho způsobů povolání: manželství, kněžství, zasvěcený život, být svobodný a přijmout nějaký úkol...

10

Co mohu dělat já?

Motto:

Nemůžeš-li činit, co chceš, čiň aspoň to, co můžeš.
Kdo činí, co může, činí mnoho.“

(Sv. Ignác z Loyoly)

Biblický text

I řekl jsem: „Běda mi, jsem ztracen. Jsem člověk nečistých rtů a mezi lidem nečistých rtů bydlím, a spatřil jsem na vlastní oči Krále, Hospodina zástupů.“ Tu ke mně přiletěl jeden ze serafů. V ruce měl žhavý uhlík, který vzal kleštěmi z oltáře, dotkl se mých úst a řekl: ‘Hle, toto se dotklo tvých rtů, tvá vina je odňata a tvůj hřích je usmířen.’ Vtom jsem uslyšel hlas Panovníka: ‘Koho pošlu a kdo nám půjde?’ I řekl jsem: ‘Hle, zde jsem, pošli mne!’“

(Iz 6,5-8)

Téma

Láska, která jedná

Jednou při studentské mši svaté ve Zlíně dostal kněz otázku: „Co můžeme udělat pro své nevěřící spolužáky a přátele?“ Překvapila

mě konkrétnost jeho odpovědi: „Dvě věci. Modlit se za ně a jít jim příkladem.“ Jako opravdoví křesťané máme žít a čerpat ze svého vztahu s Bohem, proto je modlitba nezbytná. Aby však naše víra byla skutečně živá, je třeba ji vyznávat ústy i skutky. Apoštol Jakub píše ve svém listu: „Stejně tak i víra, není-li spojena se skutky, je sama o sobě mrtvá“ (Jak 2,17). Poznáváme, že tady není možnost nějakého kompromisu, poloviční cesty.

Co má být hnacím motorem toho, abychom žili dobrý život? Nejkrásnějším příkladem je sám Bůh, který za nás dal svého jednorozeného syna. Proč? Z lásky. Protože On je láska. I naším úkolem je žít láskyplný vztah k Bohu, bližním i sobě. Kapela U2 zpívá ve své písni Ordinary Love následující: And we cannot reach any higher, If we can't deal with ordinary love (A nemůžeme dosáhnout výš, jestliže nejdáme s přirozenou láskou). Nejde tedy jen o pocit, pouhou chemickou reakci, o krátkodobou zamilovanost. Láska znamená rozhodnutí, čin, námahu, ale také život, který stojí za to žít.

Žít naplno

V dnešním světě jsme obklopeni nabídkami, jak si co nejvíce „užít“ (prestižní pracovní pozice, moderní auto, velký dům, exotická dovolená, adrenalinové zážitky). Je pravdou, že každé z těchto přání může přinést radost, pokud zaujímá správné místo v žebříčku hodnot. Avšak skutečně plnohodnotný život prožívá ten, kdo žije z lásky pro Boha a druhé lidi. Například miliardář nemusí být automaticky šťastnější než blahoslavená Matka Tereza. Zkuste se vžít do pocitů každého z nich na konci života. Bohužel si to dnes uvědomuje příliš málo lidí, a tak se většina žene za tím, co člověka ve skutečnosti nemůže udělat trvale šťastným.

Můžeme změnit svět k lepšímu i my, obyčejní lidé? Samozřejmě! Stačí se podívat, jaké lidi si Ježíš vybral za své první učedníky. Místo vzdělaných farizeů si zvolil rybáře. Kolem sebe slýcháme,

že jsme příliš slabí (hloupí, chudí, ... sem si doplň slova dle vlastní zkušenosti), abychom dokázali něco změnit. Dokážeme to, k čemu nás Pán zve. Ptejme se ho, jak ho následovat, naslouchejme mu.

Přemýšlejme, jak můžeme obohatit církev, do které patříme? Co nám ve farnosti chybí? A co mohu vykonat já?

Když se rozhlédneme po svém okolí, jistě najdeme oblasti, kde se můžeme zapojit. Jak se ale seznámit a spřátelit s lidmi žijícími na stejném místě, ve stejném městě? Určitě jsou i ve tvém městě nebo obci staří lidé, kteří jsou opuštění a potřebují někoho, kdo jim občas vypomůže, nebo za nimi jen dojde na návštěvu a bude jim naslouchat. A co třeba udělat pro místní mládež videoklipovou prezentaci moderní křesťanské hudby? Materiálu je na internetu dost. Nebo pozvat zajímavého hosta a zorganizovat s ním besedu? A už vás napadlo modlit se ve společenství za konkrétní úmysly vašeho města nebo farnosti? Ve farnosti je jistě krásné, když liturgii obohacují ministranti, schola a další ochotní lidé. Nemusejí být bezchybní. Podstatné je sloužit dobře, poctivě a vytrvale. Mozaiku krásného života doplňují také každodenní maličkosti: Věnovat úsměv a poděkování prodavače v obchodě nebo řidiči autobusu, cestou ze školy posbírat odpadky... Příležitosti jsou doma i v okolí. Sám Ježíš nás povzbuzuje: „Hledejte, a naleznete“ (Lk 11,9).

Spolupracovat

Ať už nacházíme jakékoli příležitosti a výzvy, jedno mají společné – neměli bychom být sami. Jistěže je třeba si na prvním místě vyprošovat Boží pomoc. Ale, jak píše Písmo: „Není dobré, aby člověk byl sám“ (Gn 2,18), je třeba žít také ve společenství s dalšími lidmi. Někteří lidé si myslí, že „spolčo“ je záležitost pouze křesťanské mládeže, a že časem zaniká. Lidé, kteří zažili skutečné společenství mládeže, rodin, mužů, maminek, kněží, seniorů atd., ale potvrzují, že člověk potřebuje společenství v každém věku, aby

mohl sdílet své zkušenosti, radosti i starosti. Zároveň je nesmírně obohacující, pokud se různá společenství mohou sdílet navzájem (například setkání společenství mládeže a manželů). Žít naplno tedy znamená žít společenství s Kristem a dalšími lidmi, a to právě pro Krista a pro ostatní. S takovými lidmi je nám dobře, protože jejich vnitřní krása vyzařuje i ven. S druhými se také spojujeme, abychom snáze dosáhli cílů, pomáháme si, podporujeme se. Spolupracovat je důležité i proto, že ve vzájemném dialogu často přichází skutečná Boží vnuknutí. Spolupracovat je tedy víc, než se jen sám angažovat.

Představte si naši zemi plnou takto krásných lidí. Že je to naivní? Možná. Ale na proměně jednoho člověka můžeš začít pracovat už teď. Je to na tobě.

Pomůcky: noviny a časopisy, psací potřeby, papíry s nakreslenými kruhy.

Na začátku připravíme hromádku novin a časopisů, popř. události vytištěné z internetu (různých druhů i stáří). Dáme si 10 minut na to, aby si každý prohlédl, co ho zajímá – noviny můžeme libovolně střídat.

Poté si sedneme do kruhu a každý účastník dostane papír A4 s nakreslenými 3 kruhy v sobě (velký, střední, malý – jako terč). Nyní vymežíme přibližně 5 minut na to, aby do největšího kruhu každý napsal to, co by na světě změnil, kdyby měl neomezenou moc.

Poté si o tom můžeme stručně pohovořit.

Dalších 5 minut v tichu máme na to, abychom do prostředního kruhu napsali to, co bychom změnili k lepšímu v našem městě nebo vesnici.

Opět může následovat krátká diskuse.

Posledních 5 minut věnujeme tomu, že každý do nejmenšího kruhu napíše, co by chtěl změnit sám na sobě. Toto může být pro někoho hluboce intimní, proto místo diskuse bude následovat modlitba. Papír s kruhy si každý nechává.

Je možné propojit aktivitu s adorací (viz následující modlitba).

Jako předěl lze použít také videoklip k písni Looking for Angles (odkaz naleznete ve zdrojích k rozšíření).

Do příštího setkání společenství si můžeme stanovit výzvu, aby každý popřemýšlel nad svými schopnostmi a možnostmi, a příště představil ostatním nápad, jak něco změnit k lepšímu v naší farnosti. Myšlenka může být zaměřena do vlastní rodiny i k lidem, které zatím příliš neznáme, ale potřebují naši pomoc.

Píseň „Plný rozporů“ (zelená Hosana č. 193)

Vystavení Nejsvětější svátosti.

Modlitba vlastními slovy – prosme Pána, aby nám ukázal, jak můžeme měnit sami sebe a díky tomu i celý svět k lepšímu, nebo použijme modlitbu Matky Terezy (Důvěřovat tvé prozřetelnosti – YOUCAT: Modlitební knížka pro mladé, str. 144).

Každý z účastníků má možnost vyjádřit svoji prosbu, chválu a dík (může být spojeno s předchozí aktivitou) pomocí jednoho slova (např. bolest, táta, milosrdenství, odvaha...). Tato forma modlitby nás učí otevírat se Pánu a zároveň je to diskrétní vzhledem k ostatním účastníkům.

Píseň „Červíčku Jákobův“ (Koinonia č. 175)

Nyní svěříme Pánu to, co chceme změnit v modlitbě, kterou nás On naučil – Otče náš... A o pomoc prosíme i naši nebeskou matku, Pannu Marii – Zdrávas Maria...

Požehnání a uschování Nejsvětější svátosti.

Píseň „Přítomnost“ (modrá Hosana č. 215)

Zdroje k rozšíření tématu

film Pošli to dál / Pay It Forward. USA, 2000.

Kuffa Marián: www.youtube.com/watch?v=sHQulGILi2w

svědectví sestry Ráchel o chudobě: www.youtube.com/watch?v=3dcdgAgh6sj8

videoklip Skillet – Looking for Angels: www.youtube.com/watch?v=rXeuqtWVlHc

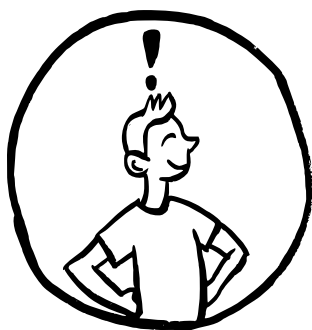
titulky ke stažení zde: www.hudba.signal.cz/preklady/titulky

videoklip Switchfoot – Original: www.youtube.com/watch?v=AiZiqKUp-_k

videoklip U2 – Ordinary Love: www.youtube.com/watch?v=XC3ahd6Di3M

Goff, B.: Láska konající. Návrat domů, 2014.

Souhrn: Co mohu dělat já?

„Nesnaž se dělat velké věci, ale malé věci s velkou láskou.“

(Bl. Matka Tereza)

- ✓ Mé křesťanství je poznat z mého života, ve kterém se propojuje modlitba se skutky lásky.
- ✓ Žít naplno znamená žít s láskou pro Krista a ostatní lidi, a to společně s Kristem a ostatními lidmi.
- ✓ Je důležité vyhledávat společenství, vytvářet je a působit v něm v každém věku.

11

Církev není pro sebe, ale pro službu druhým

Motto:

“

V životě jsou potřebné dva póly: chvíle usebrání i chvíle, kdy se dáváme druhým. Pokud někdo zastaví tento dvojí pohyb, hrozí mu, že se stane egoistou. A stojatá voda zahnívá.“

(Papež František)

Biblický text

„Chápete, co jsem vám učinil? Nazýváte mě Mistrem a Pánem, a máte pravdu: Skutečně jsem. Jestliže tedy já, Pán a Mistr, jsem vám umyl nohy, i vy máte jeden druhému nohy umývat. Dal jsem vám příklad, abyste i vy jednali, jako jsem jednal já. Amen, amen, pravím vám, sluha není větší než jeho pán a posel není větší než ten, kdo ho poslal. Když to víte, blaze vám, jestliže to také činíte.“ (Jan 13,12-17)

Kristus sloužící

Kristův život byl životem nesobecké služby. Ježíš každým svým činem dokazoval, že „nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil“ (Mt 20,28). Každý člověk je pro něj jedinečný, hodný pozornosti a lásky, která je bezpodmínečná. Ježíš nebuduje vztah na základě oboustranné prospěšnosti, nejde mu v první řadě o to, jací jsme a co mu můžeme nabídnout. Miluje nás proto, že jsme, aniž bychom si jeho lásku museli zasloužit. Svou lásku k druhému člověku vyjadřuje Kristus skrze službu – uzdravuje nemocné, učí zástupy, modlí se za ně, všímá si lidské bídy, oslovuje lidi na okraji společnosti. Aktivní lásce vůči bližním učil své následovníky a tato praxe je srdcem konání církve.

Církev inspirovaná Kristem

Církev od počátku vnímala, že jejím prioritním posláním je šíření evangelia. Misionáři hlásali po celá staletí tuto zásadní naději, a tak přiváděli k Bohu lidi ze všech koutů světa. Díky tomu přibývalo na světě stále více společenství, která se snažila žít podle přikázání lásky.

Křesťanská společenství pokračovala v Ježíšově praxi milosrdenství vůči chudým, nemocným a slabým, a ze společného majetku přerозdělovala potřebným. Pomoc druhým byla v prvotní církvi kladena do úzké souvislosti s liturgií (bohoslužbou) a zvěstováním evangelia. S rostoucím postavením církve se pak zintenzivnila i její služba. Praxe milosrdenství se postupně vyvinula v systematickou a organizovanou pomoc potřebným. Vznikly špitály, které poskytlý útočiště pro nemocné, chudé, bezdomovce a pocestné, a nabídnuta byla péče sirotkům, novorozencům, starým lidem apod. S rozvojem špitálů postupně začaly vznikat různé špitální

řády a vzrostl počet sociálních aktivit církve. Objevovaly se také nové komunity, které se podílely na provozování špitálů a péči o nemocné, přičemž chudé si vzaly za svůj primární úkol (např. kongregace Milosrdných sester sv. Karla Boromejského, Společnost sv. Vincence de Paul, řád Salesiánů Dona Bosca). Křesťanské hodnoty a konkrétnost služby tak určily podobu sociálního, zdravotního i politického systému pro celou Evropu a dnešní západní svět. Křesťané, inspirováni Bohem, byli v celých dějinách schopni tvůrčím způsobem odpovídat na konkrétní potřeby lidí ve světě.

Každý člověk je povolán ke službě

Slova apoštola Pavla: „Služte v lásce jedni druhým“ (Gal 5,13) jsou jasnou inspirací i výzvou. Jak se zapojit? Co konkrétně dělat? Jak má taková služba druhému vypadat? Odpověď dává sám Kristus: „Cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili“ (Mt 25,40). Ježíšův odkaz má nést a naplňovat každý věřící, a proto nemůže být nikdo v církvi lhostejný k utrpení druhého. To, co může udělat každý, je nebát se projevit lásku a pomáhat druhým kdykoliv je k tomu příležitost. V tomto kontextu je zřejmé, že následovat Krista sloužícího lze především skrze malé, avšak konkrétní skutky lásky. Je vhodné zmínit i univerzální rozměr Ježíšovy lásky a služby. Podobně jako Ježíš, i křesťané se vyznačují pomocí druhým bez ohledu na to, kdo jsou a jací jsou.

Základní službou církve, na které má podíl každý věřící, je podle slov evangelia hlásat evangelium (srov. Mk 16,15). Znamená to přinášet naději, povzbuzovat ve víře a ve vytrvalosti, chránit dar života a neúnavně hájit jeho smysl. Papež František řekl, že „nést evangelium znamená nést Boží moc, vytrhávat a hubit zlo a násilí, ničit a bořit překážky sobectví, netolerance a nenávisti, stavět nový svět.“ Život bez Boha je též druh chudoby.

Každé setkání s chudým, nemocným a trpícím je také setkáním s Ježíšem, který obdarovává. Sloužit druhým není jednosměrná činnost. Vykonat něco pro druhého obohacuje též toho, kdo se pro nouzi druhého nasadil. Jsou obohaceni oba dva. Jakákoliv služba lásky obohacuje všechny zúčastněné, jak ujišťují slova papeže Františka: „Buďte stále velkodušní vůči Bohu i bližním, nic se tím neztrácí, ba dokonce se získá obrovské bohatství života!“

Sloužit druhým lze mnoha způsoby

Během Světového dne mládeže v Riu de Janeiro vyzval papež František mladé: „Jděte beze strachu sloužit!“ Nepožadoval, abychom ze dne na den změnili svět, ale abychom začali aktivně hledat své místo a svou vlastní roli ve farnosti, v církvi a ve společnosti.

Dary, které k tomu dostáváme, jsou dary Ducha, které jsou, jak říká sv. Pavel, velice rozličné (srov. 1 Kor 12,4). Jejich smyslem je služba druhým, společný prospěch (1 Kor 12,7) a růst církve (1 Kor 14,12). Každý věřící je jimi obdarován. Nikomu však nejsou dány všechny. Bůh je svěruje lidem v různé míře, ale nikoho nevynechává. Některé dary jsou časté, s jinými se setkáme zřídka. I když nemají stejný význam, všechny jsou důležité. Duch Svatý obdarovává lidi tak, aby byly naplněny potřeby Božího díla (srov. Ef 4,7-10).

Mezi duchovní dary Ducha, které uvádí apoštol Pavel, patří především víra, naděje a láska. Kromě nich existuje veliká řada dalších darů: dar vyučování, evangelizace, přímluvné modlitby, modlitby za nemocné, pastýřské služby, schopnosti vedení a řízení, povzbuzování, rozlišování duchů, uzdravování atd. Lze je klidně konkretizovat a hovořit o schopnosti spojovat lidi, navštěvovat nemocné, starat se o rodinu, vychovávat děti, pečovat o liturgii, modlit se za druhé, pracovat ve farnosti s dětmi, vést společenství, rozvíjet charitativní službu...

Rozpoznat vlastní dary se někdy jeví jako obtížné. Není to však nemožné. Především Bůh sám ve své lásce touží, aby každý objevil dary, které od něj dostal. A co je pomáhá objevit? Modlitba, vnímavost k životním okolnostem, usměrnění prostřednictvím duchovního vedení, získané zkušenosti a okolí. Rozpoznání vlastních duchovních darů nelze brát na lehkou váhu. Za jejich správné používání a další rozvíjení nese každý odpovědnost. Strach zde však není na místě. Papež František povzbuzuje: „Prosím vás, abyste šli proti proudu; ano, žádám vás, abyste se vzepřeli kultuře dočasnosti, která se domnívá, že nejste s to vzít na sebe odpovědnost, že nejste schopni opravdu milovat. Mám důvěru ve vás mladé a modlím se za vás. Mějte odvahu 'jít proti proudu'. A mějte také odvahu být šťastní“.

Pomůcky: papíry, psací potřeby, dle varianty životopisy svatých.

1. Jaké jsou mé dary?

Připravíme tužky a papíry dle počtu účastníků. Každý si na papír sepíše odpovědi na otázky:

- Jaké jsou mé dary, jaké jsou mé silné stránky, v čem jsem dobrý?
- Kde jsou mé limity, co neumím?
- Které ze svých vlastností či schopností mohu využít pro druhé?
- Pomohl mi někdo s objevením mých darů?
- Jak já osobně mohu sloužit druhým?

Poté si všichni vzájemně představí odpověď na otázku „jak konkrétně mohu sloužit druhým“, a společně vymyslí a naplánují realizaci této konkrétní služby, na které se bude podílet celé společenství.

2. Příklady

Vyber některého ze svatých nebo z velkých osobností, kteří vynikli ve službě a mohou ti být inspirací, a představ ho v 5 větách ostatním.

Pokud je možnost, vedoucí vyzve účastníky na předchozím setkání, aby se předem připravili. Úkol pak ostatním připomene den či dva před setkáním (mail, sms, facebook).

Další možností je přinést na setkání životopisy svatých (vytištěné z internetu nebo okopírované z knihy). Účastníkům necháme 15–20 minut, aby si materiály prošli a vybrali jednoho světce vynikajícího ve službě, kterého představí ostatním.

Pomůcky: svíčka, Bible nebo text z Písma alespoň do dvojic (Jan 15,15-17), papíry s odpověďmi z metodiky bod 1., modlitba sv. Františka pro všechny účastníky (vytisknout ji ve formátu A7 a zalaminovat. Po setkání ji mohou účastníci nosit s sebou např. v peněžence, a mít ji tak po ruce).

Začátek modlitby – ztišení, zapálení svíce.

Píseň

„Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co dělá jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, protože vám jsem oznámil všechno, co jsem slyšel od svého Otce. Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a určil jsem vás k tomu, abyste šli a přinášeli užitek a váš užitek aby byl trvalý. Potom vám Otec dá všechno, oč ho budete prosit ve jménu mém. To vám přikazuji: Milujte se navzájem!“
(Jan 15,15-17)

Chvilé ticha.

Píseň

Díky a prosby

Každý účastník si připraví papír, na který psal odpovědi z metodika bod 1. Vedoucí modlitby vysvětlí, jak bude modlitba probíhat, a nechá chvíli ticha, aby se mohl každý zamyslet. Modlitbu lze doprovázet klidnou melodií na kytaru. Po chvíli ticha vedoucí vyzve k přednesení díky či prosb, účastníci se postupně střídají.

Například:

Díky Tobě, Pane, za dar víry. Ostatní odpovídají: Díky Tobě, Pane.
Prosím Tě, Pane, za mého biřmovacího kmotra, který je mi velkou oporou. Ostatní odpovídají: Prosíme Tě, Pane.

Po uplynutí času vyhrazeného pro tuto modlitbu (10–15 minut) nebo, pokud už všichni řekli své poděkování a prosby, ukončí vedoucí modlitbu.

Píseň

Společná modlitba z kartiček.

„Modlitba sv. Františka“

Pane,

udělej ze mne nástroj svého pokoje:

kde je nenávist, tam ať přináším lásku,

kde je křivda, ať přináším odpuštění,

kde je nesvár, ať přináším jednotu,

kde je omyl, ať přináším pravdu,

kde je pochybnost, ať přináším víru,

kde je zoufalství, ať přináším naději,

kde je temnota, ať přináším světlo,

kde je smutek, ať přináším radost.

Pane, učiň, ať nechci tolik

být utěšován, jako spíše utěšovat,

být chápán, jako spíše chápat,

být milován, jako spíše milovat.

Neboť tak jest:

kdo se dává, ten přijímá,

kdo na sebe zapomíná, ten je nalézán,

kdo odpouští, tomu se odpouští,

kdo umírá, ten povstává k věčnému životu.

Zdroje k rozšíření tématu

Woods, T. E.: Jak katolická církev budovala západní civilizaci. Res Claritatis, 2009.

Madeleine, D.: Misionáři bez lodi. KNA, 2008.

Benedikt XVI.: Deus caritas est. Paulínky, 2006.

František: Evangelii gaudium. Paulínky, 2014.

Souhrn: Církev není pro sebe, ale pro službu druhým

„Kristus vás potřebuje, aby osvětlil svět a ukázal mu 'stezku života', abyste byli výzvou, která hlásá konkrétní a účinné 'ano' církve vůči životu. Boj bude dlouhý a bude potřeba každého z vás.“

(Sv. Jan Pavel II.)

- ✓ Služba druhým je spolu s hlásáním evangelia a bohoslužbou základním pilířem církve. Skrze ně jsou naplňovány vztahy mezi věřícími navzájem a s Bohem.
- ✓ Povolání a dary ke službě dostává od Boha každý pokřtěný.
- ✓ Službou je též hlásání evangelia a přinášení naděje, nejen charita.

Použitá literatura

1

Katechismus katolické církve. KNA, 2001.

Congar, Y. J.: Za církev sloužící a chudou. KNA, 1995.

František: Prosím o přátelský dialog. Ikar, 2013.

2

Špidlík, T.: Duše poutníka. KNA, 2004.

Jan Pavel II.: Vita consecrata. Zvon, 1996.

Jan Pavel II.: Christifideles laici. Zvon, 1990.

Bergoglio, J. – Skorka, A.: O nebi a zemi. Paseka, 2013.

Bergoglio, J.: Pokora, cesta k Bohu. Paulínky, 2013.

František: Prosím o přátelský dialog. Ikar, 2013.

4

Opatrný, A.: Malá společenství. Pastorační středisko, 2000.

Karas, P.: Boží slovo na každý den. KNA, 2009.

Balík, J.: Na cestě s mladými. Paulínky, 2004.

5

Benedikt XVI.: Otcové církve. KNA, 2009.

<http://www.literarky.cz/kultura/95-literatura/12989-bible-je-stale-nejtenji-knihou-na-svt->

6

Benedikt XVI.: Sacramentum caritatis. Paulínky, 2007.

Jan Pavel II.: Ecclesia de eucharistia. ČBK, 2003.

7

František Saleský: Pojednání o lásce k Bohu. MCM, 1998.

Benedikt XVI.: Otcové církve. KNA, 2009.

8

Katechismus Katolické církve. KNA, 2001.

<http://tisk.cirkev.cz/ze-zahranici/papez-frantisek-se-pred-vanocemi-setkal-s-rimskou-kurii/>

<http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=1909>

9

František: Setkání s dobrovolníky SDM v Riu, 28. července 2013.

Kristus vás miluje – Jan Pavel II. mládeži. Paulínky, 2001.

11

František: Prosím o přátelský dialog. Ikar, 2013.

Frossard, A.: Nebojte se. Dialog s Janem Pavlem II. MCM, 2000.

Benedikt XVI. Deus caritas est. Paulínky, 2006.

10 rad papeže Františka pro dobrý život. Paulínky, 2014.

Obsah

1. Církev?	5
2. Církev jako domov – rodina	14
3. Čím skutečně církev je	23
4. Dar malého společenství	33
5. Bohatství církve – Písmo svaté	44
6. Bohatství církve – svátosti	53
7. Bohatství církve – doprovázení	60
8. Hříchy věřících a vznikající pohoršení	70
9. Kde je mé místo v církvi	78
10. Co mohu dělat já?	87
11. Církev není pro sebe, ale pro službu druhým	94
Použitá literatura	103

